

POSTOJNSKI PREPIH

JULIJ / AVGUST 2022 131 LETNIK 16

OBČINA
POSTOJNA

Brata Vital in Jan Jurca sta iz meseca v mesec bolj »in«. Simpatična, spontana glasbenika nista prepričljiva le na svojih koncertih, ampak sta pogosto gosta na raznih prireditvah. Vedno znova požanjeta navdušenje občinstva in tako svojo priljubljenost vse bolj širita izven lokalnih okvirov. Postopno postajata »naša glasbena blagovna znamka«. Tudi na prvi dan poletja, ko slavijo glasbo v več kot 700 mestih 150 držav z vsega sveta, nista manjkala. Na terasi Hotela Kras sta se pri postojnskem glasbenem praznovanju pridružila nekaterim domačim glasbenikom. Za naslovnico poletnega Postojnskega prepiha smo ju ponovno zvabili na neobičajno koncertno prizorišče – malo teraso Hotela Kras.

Poleti čas ne stoji

Čeprav se nam v poletnih mesecih zazdi, da dnevi lezejo počasi in da delo na trenutke obstane, temu ni tako. Tudi poleti delo teče, mogoče malce bolj umirjeno, pa vendar z enako mero vneme.

Dobili smo novo slovensko vlado, kar pomeni, da se morajo določeni pogovori začeti ponovno z drugimi obrazy, nekateri pogovori pa se bodo zgolj nadaljevali. Eden takšnih je tisti o osrednjem vadišču slovenske vojske na Počku, o katerem je tekla beseda na sestanku ob obisku ministra za obrambo Marjana Šarca v Postojni konec junija. Situacija v Postojni mu je poznana, kar pomeni, da lahko pogovori in dejanja ponovno stečejo. Vsi skupaj si želimo, da bi le-ti tekli v isto smer. Zaenkrat nam dobro kaže, ali bo tako tudi naprej, pa bomo videli, kaj bo prinesel čas. Vsekakor si bomo prizadevali in ne bomo obupali, dokler ne bomo prišli do dogovora, ki bo ustrezal našim občanom.

Dela in pogovori pa tečejo naprej tudi na drugih delovnih področjih v občini. To poletje bosta končani večji investiciji v Postojni. Prva je Tržaška cesta, ki je že dobila končno podobo, manjkajo le še drobni detajli. Promet po njej poteka umirjeno in po prvih nejasnostih brez večjih posebnosti, kar pa ne moremo reči za parkiranje. Parkirna mesta so vidno označena, prav tako kolesarska steza. Pozivam vse, tako uporabnike Tržaške ceste kot prebivalce, da parkirni režim tudi upoštevate. Le na ta način lahko zagotovimo, da bo gibanje po cesti varno in nemoteno za vse udeležence v prometu.

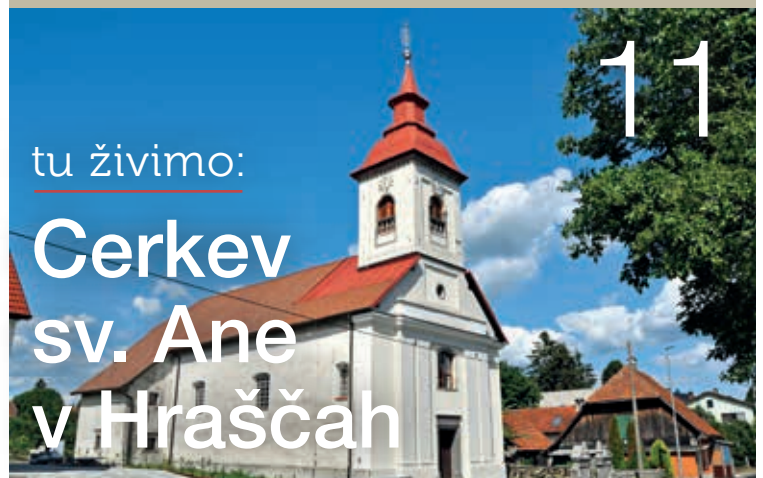
Druga večja obnova pa se bo končala zgodaj jeseni, ko bomo odprli nove prostore Podjetniškega inkubatorja Perspektiva. Veseli smo, da je zanimanje podjetnikov veliko, saj to pomeni, da se bodo v naših krajih še naprej pisale dobre gospodarske zgodbe.

Sedaj pa naj bo dovolj besed o delu. Ob koncu vam zaželim le še lep preostanek tega poletja, šolarjem in dijakom pa, da bi dodobra izkoristili še zadnji mesec poletnice.

Vse dobro.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

Na naslovnici: Vital in Jan Jurca; fotografija: Valter Leban.

POSTOJNSKI
PREPIH

Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

• Postojna, julij / avgust 2022, leto izdaje 16, številka 131 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepil@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepil (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Zagate na meniju

Četrtekovo popoldne skoraj na sredini julija. Vesel dan za petčlansko družino, eden od sinov je uspešno zaključil maturo! To je seveda treba proslaviti, v enem od domačih lokalov, kajpada, »naj zaslužijo naši«.

Klicu v lokal številka 1 sledi razočaranje. »Smo na kolektivnem dopustu,« odgovori avtomatska tajnica. Zgodba z listki na vratih se nadaljuje v lokalih številka 2, 3 in 4, do katerih se kar zapeljejo. V petem sicer še niso na dopustu, a vrata po novem odprejo šele ob 18. uri. Šesta gostilna je odprta, toda sreča ni popolna – picopek začne šele po šesti uri, in ne, »niti hamburgerjev ne morete dobiti, ker jih pripravlja isti kuhar«, slišijo. To je za mularijo skorajda katastrofa. No, lačni niso odšli, prav zadovolj(e)ni pa tudi ne.

Če se zdi žal še kako resnična zgodba skoraj nepojmljiva domačinu, kako šokantna mora biti takšna izkušnja sredi turističnega mesta šele za lačnega popotnika, ki išče, tavajoč od vrat do vrat, kaj za pod zob, pa pri tem še niti najmanj izbircen ne sme biti!?

Presenečenju sledi nejevera: »Kako si lahko gostinci po dveh letih tarnanja zaradi zapiranja in negotovih razmer sredi najvišje turistične sezone gladko privoščijo počitnice?« Na prvi pogled nepredstavljivo, a ob vsaj površnem poznavanju aktualnih razmer na trgu dela vredno globljega razmisleka. Je res le pišmevuhovski odnos tisto, kar je gostince odgnalo na dopust?

Za vse naštete lokale sicer ne vemo, a nekateri so ob vesplošnem pomanjkanju delovne sile v tem očitno našli edino rešitev. Še v počitniškem času, ko bi študentarija morala stati v vrsti za dober zaslužek, gostinci ne najdejo kuharjev in natakarjev. Malo bolje gre tistim, ki v času krize niso odpuščali in lahko zagate rešujejo z nekaj zaposlenimi, sicer pa delajo sami, ponekod cele družine – v petek in svetek. Po celem letu »štukanja« zato ni čudno, da jim je že v začetku poletja zmanjkalo energije in volje. Kriza v gostinstvu se je z začetkom sezone namreč še poglobila. Ljudi za

delo v kuhinji in strežbi iščejo praktično vsi, postavke za »kelnarjenje« pa še nikoli niso bile tako visoke – ponekod ponujajo natakarjem celo 12 do 14 evrov.

»Dela za šankom se vsi otepajo. Nihče noče delati, sploh pa ne zvečer ali čez vikend. Še tiste, ki se zanimajo, zmoti delovni čas. Delali bi samo med tednom, po možnosti od osmih do štirih,« o svoji izkušnji pripoveduje eden od gostincev. Lokalni ponudnik namestitev pa priznava, da ob špicah pospravljajo sobe in preoblačijo postelje za turiste vsi, od računovodkinje do receptorja. »Drugače ne gre,« pravi, saj sobarice ne morejo dobiti.

Problematika je kompleksna, tako kot so večplastni razlogi zanjo. Po eni strani je stanje, kot je slišati, lahko posledica postkovidnega preskoka v miselnosti. V času zaprtja zaradi epidemije so se mnogi izkušeni turistični in gostinski delavci preusmerili in ostali v manj napornih, pa čeprav hkrati manj donosnih službah. Študentje lahko zaradi presežka ponudbe nad povpraševanjem zdaj izbirajo lažja in bolje plačana dela, fiktivnih študentov pa zaradi bolj urejene zakonodaje ni več toliko kot pred leti. Drži pa tudi to, da poklic, ki ne zahteva kvalifikacij, postaja vse manj ugleden in cenjen.

Rešitve seveda ni mogoče najti čez noč. Na potezi so tako vlada, ki lahko s krajšanjem postopkov za najem tuje delovne sile in fleksibilnejšimi načini zaposlovanja krizo vsaj deloma in začasno omili, kot delodajalci, ki morajo ustvariti dobre delovne pogoje in zagotoviti dobro plačilo. Dolgoročno pa je gostinskim poklicem treba vrniti ugled in priljubljenost. V poklicnih združenjih zato že načrtujejo promocijo za izboljšanje podobe poklicev, ki kljub vsemu marsikomu prinašajo trajen občutek zadovoljstva in izpolnjenosti. Eno takšnih zgodb v tokratnem Prepihu predstavljamo v rubriki Na obisku.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Kako zdravi smo?

Ugotovitve vsakoletnega projekta Zdravje v občini Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) sicer ne dajejo lokalnim skupnostim natančnega odgovora na zgornje vprašanje, saj služijo bolj kot opomnik in usmeritev, zlasti za načrtovanje preventivnih dejavnosti. Kazalniki za postojnsko občino so zelo podobni lanskim: večina parametrov je v zlati sredini, odstopanja od slovenskega povprečja (tako navzgor kot navzdol) so očitna le pri posameznih podatkih. Tako Postojna še vedno prednjači pri manjšem številu zlomov kolka in srčnih kapi, manj je tudi bolezni zaradi alkohola, še vedno pa je žal pod slovenskim povprečjem odzivnost v presejalnih programih Svit, Zora in Dora. Zaskrbljujoči sta tudi nadpovprečna poraba zdravil za duševne motnje in naraščajoča prekomerna prehranjenost otrok. Razveseljiva je izboljšava na področju telesnega fitnesa otrok, upadlo je tudi število otrok in mladih z astmo ter bolnikov s klopnim meningoencefalitisom.

S pregledom ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi z regionalnim in slovenskim povprečjem želijo na NIJZ spodbuditi odločevalce in druge deležnike na lokalni ravni k aktivnostim za promocijo in krepitev zdravja pri prebivalcih. Na njihovo zdravstveno stanje namreč pomembno vpliva tudi okolje, v katerem živijo in delajo.

Pozitivni trendi

Tako kot predlani so postojnski občani tudi v letu 2021 manj časa preživel na bolniškem dopustu. Bolniška odsotnost je namreč trajala povprečno 17 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa povprečno kar cel dan več. Ta številka je zaradi velikega števila obolelih za covidom-19 sicer v obeh primerih višja kot v preteklih letih.

Ob pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občinah vendarle lahko ugotovimo, da večina obravnava-

nih parametrov uvršča Postojno (z rahlimi odstopanji) bolj ali manj na sredino. V postojnski občini manj oseb kot drugod v Sloveniji prejema zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka in zdravila proti strjevanju krvi. Razveseljiv je tudi podatek o številu možganskih kapi med prebivalci, starimi od 35 do 84 let; v primerjavi s kazalnikom za Slovenijo (2,5) je 1,8 primerov na 1000 prebivalcev zelo spodbudna številka. Občina precej odstopa od slovenskega povprečja tudi po številu primerov srčne kapi. V bolnišnicah so obravnavali 1,5 primerov, slovensko povprečje pa je 2,1 na 1000 prebivalcev.

»Glede na kratko referenčno obdobje nam ta številka pravzaprav ne pove prav veliko,« komentira podatke **direktorica Zdravstvenega doma Franca Ambrožiča Postojna prim. Irena Vatovec**, čeprav priznava, da so v zadnjih osmih letih precej okrepili preventivo.

»Med prvimi v Sloveniji smo začeli z referenčnimi ambulantami,« se pohvali zdravnica in domneva, da se prizadevanja že poznajo, saj je tudi umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja nižja kot v Sloveniji (63 proti 71 na 100.000). »Gre za splošen trend, morda pa lahko to pripišemo tudi bolj zdravi prehrani in več gibanja v času epidemije, a so to samo ugotovitve,« še dodaja. Tudi delež oseb, ki prejema zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je malo nižji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen pa temu blizu.

Umrlijivost zaradi bolezni srca in ožilja je v postojnski občini nižja kot v Sloveniji (63 proti 71 na 100.000).

V referenčnih ambulantah pacienti izpolnijo tudi vprašalnik o uživanju alkohola, a zdravnica se zaveda, da rezultati niso zanesljivi. Bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu, je v občini sicer manj kot drugod (1,4 proti 1,8), zato pa je več prometnih nesreč z alkoholiziranimi povzročitelji (9,2 proti 8,9).

Bistveno zmanjšanje števila zlomov kolka (to je bilo očitno že lani) zdravstvene delavce motivira tudi letos. Vatovec pripisuje dobre rezultate akciji patronažnih sester. Te so v programu Vstani in pojdi ob obiskih opozarjale na ovire, ki lahko povzročajo padce na domu in so v bistvu

poleg osteoporoze glavni razlog za tovrstne zlome. Eden od dejavnikov za dobre rezultate je lahko tudi dostopnost diagnostike za osteoporozo, da se meri kostno gostoto, domneva zdravnica.

Negativna odstopanja

Tudi letošnja raziskava NIJZ kaže na večjo porabo zdravil zaradi duševnih motenj, vseeno pa je hudih oblik tovrstnih bolezni po besedah Irene Vatovec v postojnski občini manj. »Njihov porast vsekakor lahko pripi-

šemo koroni in nestabilnim razmeram v družbi. Veliko je nestrpnosti – tudi med pacienti, in to se pozna tudi med našimi zaposlenimi,« pravi. Precej nižja od slovenskega povprečja (18 na 100.000 prebivalcev) je še stopnja umrljivosti zaradi samomora, saj v občini Postojna znaša 11. Žal je opazen porast umrljivosti zaradi različnih vrst raka; ta je bila še lani precej pod slovenskim povprečjem.

Nekoliko nižji od povprečja je še vedno telesni fitnes otrok in mladostnikov – ta opisuje delež otrok, ki dosegajo ustrezno raven gibalne učinkovitosti. Izboljšava v primerjavi z lanskim letom Vatovec presene-

ča, saj bi glede na lansko epidemiološko situacijo pričakovala slabše rezultate. »Morda pa lahko to pripišemo več gibanja v naravi v času zaprtja šol,« ugiba.

Manj optimizma vliva naraščajoči delež prekomerno prehranjenih otrok, saj ta v postojnski občini presega slovensko povprečje (27,8) kar za sedem odstotkov in pol (35,3). »Žal smo načrtovani projekt multidisciplinarne obravnave te problematike zaradi kadrovskih in drugih težav v zadnjih dveh letih opustili, dobro pa sodelujemo na tem področju s šolami, zlasti s športnimi pedagogi,« pojasnjuje zdravnica. Ob tem poudarja, da je za nastanek debelosti odločilnih več faktorjev, največkrat gre za problem cele družine. Izziva se bodo v ZD s timskim pristopom Centra za krepitev zdravja ponovno resneje lotili že jeseni.

V preteklih letih je bilo zelo izrazito negativno odstopanje pri številu otrok z astmo. Kazalnik pri otrocih in mladostnikih do 19. leta je bil še lani 1,8 na 1000 otrok, letos pa je padel na vrednost 1,0, kar slovensko povprečje presega le še za 0,3 odstotka.

Okuženost klopov v regiji botruje še vedno visokemu številu primerov klopnega meningoencefalitisa (17,4 proti 8,3 na 100.000), a je nižje od lanskega. Vatovčeva je prepričana, da gre zasluga za izboljšanje brezplačnemu cepljenju proti tej bolezni za občane, stare 49 let. »Tisti, ki so letos dopolnili to starost in še niso prejeli vabila, naj pokličejo v referenčno ambulanto,« svetuje zdravnica. Po njenih podatkih je zanimanje za cepljenje v zadnjih letih sicer močno naraslo, saj je bilo leta 2014 cepljenih 260, lani pa že 700 oseb.

Promocija presejalnega programa Svit za zgodnje odkrivanje raka na debelem črevesju in danki na državni ravni je dobra, meni Vatovčeva, zato posebne akcije za spodbujanje odzivnosti v občini nimajo. Kot opazila, je veliko težje motivirati moške kot ženske, zato apelira, da se odzovejo vabilu. Podatki sicer odražajo rahel premik na bolje – lani je bila odzivnost 62,2-odstotna, letos pa 62,6 (v Sloveniji 64,4).

Med podatki NIJZ zbode tudi slabša odzivnost v presejalnih programih za odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu Zora in državnem presejalnem programu za zgodnje odkrivanje raka dojk Dora. Odzivnost v prvem je sicer le

V ambulanti Nujne medicinske pomoči (NMP) občutijo ponovno povečanje prometa in posledično večje število prometnih nesreč.

še za 2 odstotka nižja od slovenskega povprečja, a je še vedno prenizka (67,5). V primerjavi s Slovenijo (76,7) pa precej zaostaja sicer na splošno boljša odzivnost v drugem programu (70,2). Čeprav to področje v občini pokriva Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo, Vatovčeva poudarja, da sodelujejo s kolegi iz bolnice in tudi sami spodbujajo ženske k obisku ambulant.

Tudi v ZD je čas dopustov

Postojnski ZD je kadrovsko trenutno v dobri kondiciji, a brez rezerv, kar lahko v primeru daljše odsotnosti ali upokojitve katerega od zdravnikov predstavlja problem, pravi Vatovčeva. »Vedno imamo nadomestnega zdravnika, saj vsak dela

Ljudje kljub dolgoletnim opozorilom na urgenci še vedno iščejo pomoč, čeprav ni nujna.

za dve ambulanti, kar ob manjšem številu pacientov poleti nekako gre. Težava je le s pacienti dr. Pahor, ker ima nadomestnega zdravnika na Prestranku, zato se njeni pacienti brez prevoza obračajo na urgenco.

Tam pa jih zaradi preobremenjenosti ne morejo obravnavati,« pojasnjuje direktorica.

V ambulanti Nujne medicinske pomoči (NMP) občutijo tudi ponovno povečanje prometa in s tem števila prometnih nesreč. Ljudje kljub dolgoletnim opozorilom na urgenci še vedno iščejo pomoč, čeprav ni nujna. Kot pravi Vatovčeva, za zdaj pregledov ne zaračunavajo, ampak delajo triažo in paciente odklanjajo.

V ZD zaznavajo v zadnjem času manj pritožb zaradi nedosegljivosti po telefonu, čeprav za telefonsko svetovanje zlasti v času naraščajočih okužb še vedno porabijo veliko časa. Tudi ZZZS je ob nadzoru ugotovil dobro dosegljivost. »Nadgradili

smo telefonsko centralo, zato lahko vidimo neodgovorjene klice. Po telefonu smo dostopni uro in pol na začetku in ob koncu ambulate, ves čas pa v recepcijski službi,« zagotavlja direktorica ZD. Ob tem dodaja, da bodo omejili komunikacijo po elektronski pošti, ker je ne obvladujejo več. »Ta kanal bo namenjen samo za izdajo receptov, napotnic in kratke informacije. Tudi bolniški stalež je treba urediti telefonsko, razen za zaključek, kar lahko uredimo tudi po mailu.«

Kaj prinaša jesen?

Po mnenju prim. Irene Vatovec so v ZD Postojna tudi na jesen dobro pripravljeni. »S cepljenjem imamo izkušnje, zato težav ne pričakujem, če ga bo ponovno treba organizirati,« pravi. Ne pričakuje niti populacijskega pristopa k cepljenju. Virus je čedalje bolj podoben gripi, zato predvideva, da bodo cepili samo ranljive skupine občanov. Po njenem mnenju bi morala država ponovno pretehtati vztrajanje pri 10-dnevni izolaciji, kajti zdaj predstavlja največji problem izpad kadra.

»Število okužb v zadnjem obdobju narašča, saj je virus bolj kužen od prejšnjih inč, potek bolezni pa je blažji,« opazila zdravica. Vendarle opozarja, da ne vemo, kako se bo v prihodnje virus obnašal, zato poziva k previdnosti in odgovornemu ravnanju. »V ZD Postojna nismo opustili razkuževanja rok in nošenja mask, saj se gibljemo med bolniki,« zaključuje in obiskovalce prosi, da to dosledno upoštevajo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Valter Leban.

V ZD Postojna sta vseskozi obvezna ukrepa razkuževanje rok in nošenje mask.

Ob dnevu državnosti slavnostna prireditev v Planini

Slovenija je 25. junija 1991 postala samostojna država. »Leta 1991 smo storili, kar mora storiti vsak narod, a kar mu je v zgodovini praviloma dano storiti samo enkrat. Zato ni smelo biti ne napake ne zmote. Ponosni smo bili in še smo, da smo to dejanje opravili uspešno, dostojanstveno in častno,« je na osrednji občinski prireditvi v planinskem kulturnem domu dejal slavnostni govornik, župan Igor Marentič.

Letošnjo občinsko prireditev ob dnevu državnosti je Občina Postojna zaupala Kulturno umetniškemu društvu Planina. Na predpraznični večer se je v Kulturnem domu Planina zbralo občinstvo, da bi počastilo osrednji državni praznik in z aplavzom pozdravilo vse ustvarjalce, ki se trudijo ohranjati slovensko besedo, pesem in ljudsko izročilo. Program so sooblikovali člani gostitelja – **Kulturno umetniškega društva Planina** ter **Vokalna skupina Slavna** in **folklorna skupina Rak Rakek**.

Župan Igor Marentič je v svojem govoru poudaril, da ni vsakemu narodu dano imeti svojo državo, in orisal prizadevanja Slovencev na poti do neodvisne in mednarodno priznane lastne države: »Boj za samostojno Slovenijo ni bil boj za kakršnokoli Slovenijo, temveč za Slovenijo kot demokratično državo, za Slovenijo kot odprto državo. Naša himna je miroljubna, prežeta z zaupanjem in svobodo in tak je tudi naš narod. Prepričan sem, da se vsi zelo dobro spominjamo, kako veliko je bilo naše

Kulturni program so obogatili člani Kulturno umetniškega društva Planina.

navdušenje tistega junijskega večera leta 1991, ko je bila sredi Ljubljane razglašena naša odločitev, da bomo hodili po svoji, lastni poti.« Enotnosti in močnega zavedanja o pomenu lastne države, kot je vladalo pred 31 leti, danes ni več. Morda zato, ker ljudje premalo cenimo tisto, kar imamo, ali pa zato, ker sča-

soma nekatere vrednote postanejo samoumevne. A naša povezanost in veselje ob raznih športnih, kulturnih, znanstvenih in drugih slovenskih dosežkih nakazuje, da smo globoko v sebi ponosni na svojo državo.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

V projekt Predjama Sustainable vključeni tudi domačini

V junijskem Postojnskem prepihu smo predstavili projekt Predjama Sustainable. Z njim želi Občina Postojna v sodelovanju z družbo Postojnska jama in Inštitutom za politike prostora (IpoP) po zgledu dobre prakse v norveški občini Strand zmanjšati motoriziran promet na območju Predjame in spodbuditi trajnostno mobilnost. Sedmega julija so v Kulturnem domu Bukovje projekt predstavili tudi krajanom. Ti so izpostavili najbolj akutne težave, ki jih kot prebivalci in ponudniki storitev zaznavajo v vsakodnevem turističnem in prometnem utripu Predjame. Podali so tudi vrsto dobrih predlogov. Občina je nekatere že začela udejanjati.

Krajane, ki so se odzvali vabilu na razpravo in delavnico, je najprej nagovoril **podžupan Andrej Poljšak**. Osredotočil se je na pomen trajnostne mobilnosti in kot primere dobre prakse nanizal že izvedene projekte Občine Postojna. Poudaril je tudi pomen zavedanja, da lahko z uporabo javnih prevoznih sredstev, s kolesarjenjem in hojo vsakdo prispeva k trajnostni mobilnosti. Tudi v turistični sezoni prometno preobremenjena Predjama kliče k ustreznim rešitvam za zmanjšanje motoriziranega prometa. Temu je namenjen projekt Predjama Sustainable. Predstavila ga je **koordinatorica Tina Krvina z Občine Postojna**.

V prvi javni razpravi je sodelovalo 37 domačinov in lokalnih ponudni-

kov. Vodil jo je **Urban Jeriha z Inštituta za politike prostora (IpoP)** in je bila osredotočena na mobilnostni načrt. »Srečanje je bilo konstruktivno, prebivalci Predjame in drugih naselij iz KS Bukovje so podali kar nekaj predlogov za ureditev prometne problematike, izpostavili pa so tudi veliko nerešenih problemov, ki se kopičijo skozi leta,« je povedala Tina Krvina.

Že naslednji dan so pristojni na Občini v sodelovanju z družbo Postojnska jama in KS Bukovje začeli udejanjati nekatere pobude in predloge za rešitve težav s smetmi, sanitarijami, prenočevanjem avtomoblov in postavitvijo ustreznih prometnih znakov. »S skupnimi močmi smo v enem tednu uspeli urediti nekatere

Krajane, ki so se odzvali vabilu na razpravo in delavnico, je nagovoril podžupan Andrej Poljšak.

najbolj izpostavljene probleme,« je zadovoljno pojasnila Tina Krvina z Občine Postojna. Občina Postojna je naročila nove ločevalne zabojnike za Predjamo in dva kontejnerja za odjemno mesto na Krajnerjevi žagi, dve WC kabini, s KS Bukovje je uskladila prometno ureditev in izdala odločbo za postavitev prometne signalizacije na točkah, ki so jih predlagali Predjamci. Podjetje CPK (koncesionar vzdrževanja lokalnih cest) je zadolženo, da jo namesti do konca julija. Občina že ima ustrezen odlok, s katerim prepoveduje parkiranje izven postajališč za avtodome. Nadzor izvaja Medobčinski inšpektorat in redarstvo v sklopu Skupne občinske uprave. Zato krajane poziva, da kršitve prijavijo na inšpektorat@

postojna.si oziroma na dežurno številko 041/764-920. Oblikovali so tudi delovno skupino, v kateri bodo predstavniki Občine, Postojnske jame in prebivalci Predjame, da bodo sproti reševali težave in iskali rešitve.

Takšna srečanja so osnova za pretok verodostojnih informacij in tvorno vključevanje prebivalcev v iskanje ustreznih rešitev. Tina Krvina je izpostavila tudi dobro sodelovanje družbe Postojnska jama in Krajevne skupnosti Bukovje pri iskanju rešitev za trenutne najbolj pereče težave ter pripravljenost za nadaljnje urejanje problematike.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Občina Postojna.

25. redna seja: svetniki o video nadzoru

Na zadnji redni seji pred poletnim premorom so se svetniki seznanili s strategijo razvoja družinam z mlajšimi otroki prijazne občine. Razprava o vzpostavitvi videonadzora pri novih javnih sanitarijah in dvigalu se je hitro prelevila v problematiko ekološkega otoka pri postojnskem pokopališču. Z odgovorom poročevalca o postavitvi nadzornih kamer pa vsi niso bili zadovoljni. Prenovljena Tržaška cesta še naprej sproža nekatera vprašanja.

Občinski svetniki so potrdili občinsko predstavnico v svet Strokovnega centra Planina. Po predlogu Liste Mi znamo je to postala **Ana Kaluža**, profesorica slovenskega jezika. Svetniki so podali soglasje k predlagani sistematizaciji delovnih mest v vrtcih Prestranek in Postojna.

Občina Postojna je pristopila k iniciativi PRIMOKIZ in se s tem obvezala k pripravi strategije za razvoj družinam z mlajšimi otroki prijazne občine. Ustanovili so lokalno akcijsko skupino. Ta povezuje lokalne institucije, ki se na nek način ukvarjajo z otroki. V strategiji so načrtali devet aktivnosti, ki so po besedah facilitatorke **Elizabete Zgonc** »predvsem izsledki analize, ki smo jo opravili z anketnim vprašalnikom med starši in med akcijskim raziskovanjem članov lokalne akcijske skupine«. Med cilji je priprava večjezične publikacije z osnovnimi informacijami o vključitvi otrok v različne programe, saj je v skupnosti vse več priseljencev. Zgončeva pravi, da se trudijo, kako vključevati otroke s posebnimi potrebami v redne programe, a so ugotovili, da bo potreben razmislek o ponovni vzpostavitvi razvojnega oddelka. Med drugim je omenila uvedbo medkulturnega mediatorja, krajših programov v vrtcih, v katere bi pred vstopom v osnovno šolo vključili otroke, ki niso bili v vrtčevskem varstvu, in alternativno ponudbo zunanjih igral za spodbujanje domišljije otrok. »Velikokrat smo v anketi opazili, da starši pogrešajo zobozdravstveno preventivo že v mlajši skupini otrok,« je izpostavila Zgončeva. Nekatere zobozdravstvene dejavnosti bodo oblikovane že v septembru.

Finančni dotok bo predvidoma »iz evropskih sredstev, iz proračuna Ministrstva za izobraževanje in v okviru našega občinskega letnega proračuna,« je pojasnila **višja svetovalka za družbene dejavnosti Alenka Hladnik Suša**.

Na prehodu med Jenkovo ulico pri stavbi sodišča in Tržaško cesto pri trgovini Mercator so nedavno postavili javno dvigalo in sanitarije. Občina želi preprečevati vandalizem z uvedbo videonadzora. Tri nadzorne kamere bodo na-

Na zidu vetrolova pri novem dvigalu in na zidu hodnika sanitarij bodo tri nadzorne kamere v vlogi preprečevanja vandalizma.

meščene na zidu vetrolova pri dvigalu in na zidu hodnika sanitarij. Snemale bodo vhoda oziroma izhoda. Osebnostne podatke štiti veljavna zakonodaja. »Mi bomo lahko vpogledali v te kamere izključno takrat, ko bo prišlo do poškodovanja dvigala ali javnih sanitarij,« je svetnike pomiril **Edi Babić, inšpektor-pravnik pri Skupni občinski upravi občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke**.

Tina Žigon (Levica) je želela podrobno razlago. Babić je odgovoril: »Izključno samo ena oseba, pooblaščenca od Občine, bo imela vpogled, in to samo v primeru incidenta. Prostor, kjer bodo hranjeni videoposnetki, bo varovan in pod ključem. O tem se bodo vodile evidence.« **Marjan Nagode** (samostojni svetnik) pa je vprašal, ali obstaja namera o postavitvi kamer na drugih območjih, recimo na ekološkem otoku pri pokopališču. Babić je pojasnil, da »to ni možno, ker prihaja do prevelikega posega v človekove pravice do zasebnosti vseh ostalih posameznikov, ki niso direktni kršitelji,« ter da v tem primeru zadostujeta varnostna in inšpekcijska služba. »Mnenje informacijskega pooblaščenca o tej zadevi je, da videonadzor nad ekološkim otokom ni zakonit.«

Ker je razprava zašla k problematiki ekološkega otoka, je **župan Igor Marentič** pojasnil, da na Občini ostaja težnja po postavitvi podzemnih potopnih ekoloških otokov, ampak »ker se je v tem času vse tako podražilo, nam je ostalo dovolj denarja samo še za dva otoka«. Če bi se odločili še za kamere, bi se sklicevali na zaščito nove občinske lastnine. Svetnica **Tea Konrad (Lista TeK za napredek)** sicer predlaga, da se uvede tudi snemanje otroškega igrišča, stadiona, izposojevalnice koles in še nekaterih drugih javnih lokacij. Postavitev treh kamer pri dviga-

lu in sanitarijah so svetniki potrdili. Izglasovali so še prodajo dotrajanega kletnega stanovanja v stanovanjskem bloku na Stjenkovi ulici, saj so stroški vzdrževanja za Občino prevelik zalogaj. Prodaja bo izvedena z javno dražbo.

Ob koncu seje so zopet razpravljali o Tržaški cesti. Svetnik **Samo Vesel (Lista za mlade)** ni bil zadovoljen z odgovorom, da se vzpostavi prepoved parkiranja od sobotnega popoldneva do ponedeljka zjutraj. Sam je namreč predlagal, da se cesto ob določenih urah zapre za motorni promet. Župan pravi, da so preigrali več scenarijev, in prepoved parkiranja se jim je zdela najbolj realna možnost. Kasneje je pomisleke dodala še Tea Konrad (Lista TeK za napredek), med drugim, kje bodo parkirale stranke tamkajšnjih gostincev, »starejši, ki imajo ob nedeljah mašo, so se spraševali, ali bi lahko parkirali bližje kot pa pred Primorko«, stanovalce pa skrbi hrup v času kulturnih prireditev. Obrtniki na Tržaški se sprašujejo, čigav strošek bo predpisana enotna oprema, ki jo bodo uporabljali. Obširne odgovore bo občinska uprava podala v pisni obliki. Župan je moral odgovarjati tudi na vprašanje o drevoredu pri IOC Smrekce. Pomiril je, da ta zaradi gradnje kolesarske steze ne bo posekan; odstranitev je predvidena »za šest dreves izven linije drevoreda. Gre za samorasla drevesa.« Marjan Nagode (samostojni svetnik) pa je podal vprašanje o vetrnih elektrarnah. Župan je pojasnil, da se za novo postavitve ob obstoječi pri Ubeljskem pridobiva gradbeno dovoljenje, druga pa bo proti Rebernicam, a znotraj občinskih meja. »V tem trenutku je pobuda v OPN, ki naj bi bil sprejet konec leta ali v začetku naslednjega. Tudi za to smo že dobili pozitivno mnenje.« Ostale predloge za vetrnice so različne organizacije zavrnile.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Valter Leban.

Mors in Občina iščeta rešitve v obojestransko zadovoljstvo

Aktualni minister za obrambo Marjan Šarec s svojimi predhodniki deli prepričanje, da vojaškega vadišča na Počku ni mogoče zapreti, pripravljen pa je vztrajati pri zmanjševanju intenzivnosti vaj. Tudi ostala odprta vprašanja, vključno z izplačilom nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ), namerava po njegovih zagotovilih Ministrstvo za obrambo (Mors) reševati v sodelovanju z Občino Postojna. Prvi korak sta strani naredili ob Šarčevem obisku v Postojni 24. junija, jeseni pa naj bi se njuni predstavniki ponovno sestali in predloga uskladili. Tako imenovani »spoznavni sestanek« je ocenil kot zelo obetavnega tudi župan Igor Marentič.

»Tako sproščenih pogovorov z ministrstvom za obrambo še nismo imeli,« je poudaril **župan Igor Marentič** ter izrazil zadovoljstvo nad pripravljenostjo **ministra Marjana Šarca** za reševanje problemov in razumevanjem za stiske občanov. Nevzdržno stanje zaradi hrupnih vojaških vaj in preletov letal je župan opisal tudi v protestnem pismu in ga na ministrstvo naslovil v začetku julija – v času vojaške vaje Jadranski udar.

»Občani Postojne smo deležni nenehnih preletov letal in helikopterjev ter izjemnega hrupa, tudi ob poznejših večernih urah. Razmere res dajejo občutek, da je pri nas vojno stanje, čeprav gre na srečo le za vojaške vaje in usposabljanja,« je zapisal in izpostavil tudi številne negativne vplive zaradi neposredne bližine vadišča Poček

in vseh preteklih aktivnosti. Več spoštljivosti od države, kot piše v pismu, pa pričakuje tudi zaradi številnih sporočil, pobud in prošenj v času zadnje in prejšnjih vaj na vadišču.

Mednarodna vojaška vaja Jadranski udar je v Sloveniji potekala že 10. leto zapored, na njej pa je Slovenska vojska med 3. majem in 5. junijem v sodelovanju z zavezniškimi in partnerskimi državami in ob podpori vojaškega letalstva izvajala usposabljanje kontrolorjev združenega ognja.

Minister Šarec se zaveda, da problema Poček ne predstavlja izključno Slovenska vojska, pač pa dejstvo, da vadišče uporabljajo tudi sile Nata, kar pomeni toliko več udeležencev, letal in posledično vznemirjenja prebivalcev.

Problem je označil kot skupni izziv Morsa in Občine, da poiščejo rešitve v obojestransko korist in zadovoljstvo.

»Vsa odprta vprašanja v zvezi z delovanjem osrednjega vadišča Slovenske vojske na Počku bomo reševali v okviru delovne skupine Ministrstva za obrambo in Občine Postojna. Z delom bo začela takoj, ko bomo na obeh straneh izpeljali postopke imenovanj svojih članov,« so na vprašanje o predvideni časovnici odgovorili z Morsa. Prednostno bodo (kot so se dogovorili na sestanku v Postojni) obravnavali problematiko NUSZ. »Jasno je, da je ministrstvo zavezanec za plačevanje NUSZ tudi za vadišče Poček, treba pa je natančno ugotoviti, za

katera zemljišča,« menijo na ministrstvu.

Po navedbah z Morsa trenutno poteka na obeh straneh ponovni pregled dokumentacije, sledila bo priprava predlogov. Še pred jesenjo se bodo sestali predstavniki obeh strani in uskladili predloga v enotno skupno podlago za odmero NUSZ. »Na ta način bo odpravljen nesporazum, saj je skupno stališče, da v prihodnje Ministrstvo za obrambo in Občina Postojna problemov ne bosta reševala po sodni poti, ampak z medsebojnim dogovarjanjem,« še odgovarjajo z ministrstva za obrambo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Občina Postojna.

Kolektor ATP je odprl vrata obiskovalcem

Razvoj in preoblikovanje podjetja Kolektor ATP v zadnjih letih dokazuje uspešno nadgradnjo standardnih procesov in tehnologij za proizvodnjo zahtevnih brizganih in hibridnih izdelkov za avtomobilsko industrijo. Njegov tehnološki preporod v Kolektorjev kompetenčni center za program hibridnih komponent je na prvo julijsko soboto osupnil tudi obiskovalce dneva odprtih vrat – na sprehodu skozi vse oddelke proizvodnje se jih je ob strokovni razlagi in predstavitvi izdelkov zvrstilo več kot 150.

Med zaposlenimi v drugih Kolektorjevih enotah, družinskimi člani zaposlenih in nekdanjimi delavci je bila tudi upokojenka **Dragica Valič**, ki je bila podjetju v kadrovske službi zvesta celih

40 let. Izrazila je presenečenje nad spremembami v samo zadnjih petih letih. »Navdušena sem nad avtomatizacijo in novimi tehnologijami, pa tudi nad presenetljivo velikim številom mladih,« je povedala po obisku.

Delovno mesto svoje soproge **Sabine Tobias Jeza, vodje projektov v tehnologiji in razvoju**, si je končno le lahko ogledal tudi **Jure Jeza**. »Moje delo je popolnoma drugačno, zato sem si težko predstavljal njeno službo, čeprav včasih kakšen izdelek prinese pokazat tudi domov. Zame je vsa ta visoka tehnologija nekaj novega,« priznava športni trener iz Ljubljane.

»Strategija rasti nas sili v nenehno osvajanje novih tehnologij na področju preciznega brizganja duroplastov, štancanja in metalizacije, ki jih na visoko avtomatiziranih proizvodnih linijah združujemo v končni izdelek. Glavne vire rasti še na-

prej vidimo v trendu elektrifikacije in hibridizacije v avtomobilski industriji,« pravijo v podjetju, ki uspešno nadgrajuje dolgoletne izkušnje s področja brizganja plastičnih mas. Več kot 90 odstotkov izdelkov prodajo zahtevnim tujim kupcem avtomobilske industrije, kot so Bosch, Mahle, Adient, Schaeffler, Grammer, Raicam, Valeo in drugi.

Z novimi investicijami in produkti v naslednjih letih računajo na podvojitev prihodkov, zahtevne cilje pa nameravajo uresničevati predvsem ob sodelovanju visoko usposobljenih in zagnanih sodelavcev, podpori vseh ostalih deležnikov in digitalizaciji. V zadnjem letu so zaposlili

Redarji so ponovno na delu

Gradbena dela na Tržaški cesti v Postojni so se zaključila v predvidenem roku, do njene popolnoma prenovljene podobe pa manjka še nekaj korakov. V centru mesta se ponovno vzpostavlja prometni red s prednostjo za pešce in kolesarje, dovoljena hitrost je s 30 znižana na 10 kilometrov na uro, parkiranje je močno omejeno. S katalogom urbane opreme pa name-rava Občina poenotiti nabor različnih elementov javne podobe, vključno s kontejnerji in kantami za smeti.

Ob koncu junija se je dotlej dvo-smerni promet vrnil v star režim, cesta je ponovno enosmerna, raz-en za kolesarje. Kolesarska steza v nasprotni smeri je označena s talnimi rdečimi oznakami in pro-metno signalizacijo. »Obnovljeni del Tržaške je območje umirjenega prometa; omejitev hitrosti je 10, od priključka Jenkove ulice pa 20 kilo-metrov na uro. Ena ura parkiranja na parkiriščih modre cone je brez-plačna,« je pojasnil **Robert Ozbič z Občine Postojna**.

Parkiranje je ponovno mogoče le na predvidenih parkirnih mestih, a je teh za polovico manj kot prej. Na Trgu padlih borcev, kjer je bilo v času obnove začasno parkirišče, ni več dovoljeno puščati avtomobilov. Nov režim prinaša tudi prepoved parkira-nja v modri coni ob koncih tedna, in sicer od sobote popoldne do ponedeljka zjutraj pa tudi ob praznikih.

Kot je povedala **vodja Neva Ši-benik, Medobčinsko redarstvo**

stalnega nadzora na Tržaški cesti v času obnove ni izvajalo. »Redarji so ukrepali le ob prijavah oziroma hujših kršitvah,« je pojasnila. Zdaj so redarji ponovno na delu, nad-zor ob koncu tedna pa bodo, še dodaja Šibenikova, opravljali v ob-segu kadrovskih zmožnosti.

Do konca meseca bo nared tudi katalog urbane opreme, s katerim bo Občina opredelila materiale, barve, lokacije in oblike za tako imenovano »ulično pohištvo«. Po pojasnilu občinske **arhitektke Aleksandre Rode Turšič** katalog ureja deset osnovnih skupin: ce-stne svetilke, kanalete in drevesne rešetke, ograje in ročaje, klopi, zastore in koše za smeti, stojala za kolesa, korita za rože in vso opremo gostinskih vrtov, pa tudi table za oglaševanje in lokacije za namestitve zunanjih delov klimat-skih naprav. Na javnih površinah bo spoštovanje določb obvezno, na zasebnih bodo te služile za usmerjanje.

Do konca meseca bo nared tudi katalog urbane opreme, s katerim bo Občina opredelila materiale, barve, lokacije in oblike za tako imenovano »ulično pohištvo«.

Prebivalci Tržaške ceste so že prejeli tudi dopis Občine in podjetja Publi-kus s prošnjo, da posode za odpad-ke umaknejo na zasebno zemljišče, na prevzemno mesto pa jih postavi-jo le v času praznjenja. Robert Ozbič se strinja z mnenjem številnih obča-nov, da prav te močno kvarijo novo podobo ulice, a druge rešitve za zdaj ne vidi. »Sistem podzemnih zbiral-nic zaradi pomanjkanja prostora ni mogoč,« razlaga. »Če bi se odločili zanje, bi bilo še manj parkirišč, kar pa nekaterim spet ne bi bilo prav,« meni in dodaja, da so poseben pro-stor za smetnjake uredili tudi poleg dvigala.

Po Ozbičevih navedbah manjka do končne ureditve ulice še nekaj ko-vinskih ročajev na mestih, kjer je

nevarnost padca zaradi višinskih razlik, odpraviti je treba tudi po-manjkljivosti na površinah in po-praviti spodnje dele fasad, poško-dovanih ob izgradnji oziroma tam, kjer se je spremenila niveleta ceste ali pločnika. Našteto naj bi uredili do konca julija, ko bodo zamenjali tudi igrala in talno varovalno oblo-go na otroškem igrišču.

Dvigalo in javno stranišče bosta pri-čela obratovati po pridobitvi upo-rabnega dovoljenja – predvidoma sredi avgusta. Zaradi naraščajočega vandalizma pa je Občinski svet za ta del ceste na zadnji seji potrdil uredi-tev video nadzornega sistema.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Tako mladi kot starejši obiskovalci dneva odprtih vrat so bili navdušeni nad tehnološkimi posodobitvami in modernizacijo Kolektorja ATP.

več kot 60 novih sodelavcev, tudi inženirskega kadra, po uspešnem

poslovnem letu 2021 pa kljub tre-nutno slabšim razmeram na trgu

nadaljujejo z zaposlovanjem. Iščejo predvsem kvalificirane proizvodne delavce in nastavljalce, orodjarje in vzdrževalce. Prepričani so, da rast prodaje in dodane vrednosti v Ko-lektorju ATP ni ogrožena.

V podjetju so še posebej ponosni na projekt ATP 4.0, sofinanciran iz EU in Ministrstva za gospodarski raz-voj in tehnologijo. Ta jim omogo-ča razvoj sodobnega industrijskega okolja in tehnologij za lajšanje dela in krepitev tehnološkega centra za hibridne komponente.

Prvi koraki k robotizaciji so postavi-tev demonstracijskega fleksibilne-ga, z umetno inteligenco (AI) pod-

prtega industrijskega okolja 4.0 za hibridne komponente, digital-ni dvojčki, uporaba video navo-dil, napredno planiranje Qlector Leap, uporaba naprednih me-tod za spremljanje kakovosti itd. Razvili so tudi prototip inovativ-ne tehnologije za selektivno me-talizacijo, testirali možnosti za uporabo kolaborativnih robotov, razvijajo pa tudi model standar-dne linije GEN2 za proizvodnjo različnih produktnih skupin. V podjetju načrtujejo, da bodo ak-tivnosti zaključene do konca le-tošnjega leta.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Kolektor ATP.

V KS Postojna pričakujejo (tudi) pobude krajanov

Največja Krajevna skupnost (KS) v občini z okoli 8500 prebivalci razpolaga tudi z najbolj zajetnim proračunom za izvedbo manjših investicij, pri večjih pa dodatna sredstva črpa tudi iz občinske blagajne. Letos ima KS Postojna, v katero sodijo še Stara vas, Veliki Otok in Zagon, na voljo 147.506 evrov.

Med največje pridobitve svojega zadnjega mandata šteje **predsednik sveta KS Goran Blaško** obnovo in energetske sanacije celotne stavbe KS ter ureditev dveh novih pisarn za društvene dejavnosti. Novi so pločnik in stopnišče pri bolnici za živali, pločnik pri Zdravstvenem domu in asfaltne površine pri Športnem parku Postojna, zaključena pa je tudi sanacija stopnic na Ulici Prekomorskih brigad in stopnic med omenjeno ulico in Novo vasjo. Obnovili so otroška igrišča med Pretnerjevo in Stjenkovo ulico, na Kajuhovi ter med Pivško in Rožno ulico, novo podobo pa je dobilo tudi košarkarsko igrišče na Štihovi ulici.

Blaško izpostavlja še sanaciji zadrževalnikov meteorne kanalizacije na postojnskem polju in divjega odlagališča pri Kettejevi ulici, obnovo spominskega parka na Ravbarkomandi ter obnovo zvona in menjavo križa pri koči Mladika. Med obveznosti KS sodi tudi letno vzdrževanje kulturnih in naravnih spomenikov.

Letos nameravajo v KS Postojna popraviti dovozno pot do cerkve ter

postaviti nove klopce in zaščitno ograjo pri balinišču v Zalogu, načrtovani pa so še obnova otroškega igrišča in stopnic pri cerkvi v Velikem Otoku, priprava načrta in izgradnja košarkarskega igrišča v Stari vasi ter postavitve panelne ograje pri obeh igriščih, otroško igrišče pa bodo postavili tudi pri Koči Mladika.

Večino naložb Krajevna skupnost sicer vodi v sodelovanju z Občino, saj so tam na voljo ustrezne strokovne službe za pripravo projektov in dokumentacije. Trenutno tako iščejo skupaj z družbo Postojnska jama tudi najboljšo rešitev za ureditev pločnika pri odcepu z Jamske ceste na zgornje parkirišče.

Blaško pogreša v Postojni več parkirišč. Teh po njegovem mnenju kronično primanjkuje v blokovskih naseljih in središču mesta. »Rezerve vidim na funkcionalnih zemljiščih stanovanjskih stavb in bližnjih zemljiščih v lasti Občine. Žal se lastniki stanovanj velikokrat ne odločijo za nakup in izgradnjo parkirišč,« ugotavlja. Smatra tudi, da je parkirna

Stavba KS Postojna je dočkala obnovo in energetske sanacije.

hiša v centru slabo izkoriščena in nefunkcionalna.

Parkirišča pogrešajo tudi ob pokopališču v Velikem Otoku. Tam si vaščani želijo še sanitarije, kar sicer na Občini ocenjujejo nepotrebno. **Župan Igor Marentič** pa se strinja z načrtovano rušitvijo starega gasilskega doma v vasi. »Nadomestili ga bomo z novim montažnim objektom,« obljublja. Na rušitev čaka tudi objekt na mestu, kjer bi radi uredili izvoz iz vasi na glavno cesto.

Po Blaškovem mnenju bi bilo treba urediti tudi prometni režim z avtobusnimi postajališči in prehodi za pešce od Velikega Otoka mimo Betalovega spodmola do Zagona. Avtobusno postajo nujno potrebujejo tudi v Zagonu. Po Blaškovih navedbah so zanj že pripravili načrte in pridobili večino zemljišč. Trenutno potekajo tam dela za ureditev kole-

sarskih poti in kanalizacije.

Največji izziv v Stari vasi je po Blaškovih besedah sanacija nadvoza v sodelovanju Občine in Darsa, ta pa bo morala kljub napovedim skorajšnjega začetka del še počakati, saj se (po Marentičevih navedbah) zapleta pri urejanju dokumentacije.

Goran Blaško obžaluje, da se kljub številnim potrebam nanje obrnejo le redki krajan. »V KS Postojna lahko zaradi svoje fleksibilnosti hitro odpravimo manjše infrastrukturne probleme in na tak način omogočamo krajanom kvalitetnejše življenje,« meni in jih vabi, da pobude in predloge oddajo v času uradnih ur na Jamski cesti 9 v Postojni, na številki 041 349 040 ali na naslovu ks.postojna@studioproteus.si.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Nov nastanitveni center v Postojni

Nekdanji samski dom propadlega Primorja bo postal začasni dom za begunce iz Ukrajine. Čeprav je stavba že dolgo zapuščena, večjih posegov ni zahtevala. Prvi tujci se bodo vanjo tako vselili že kmalu po odločitvi vlade, da ustanovi nastanitveni center v Postojni.

Sklep o ustanovitvi nastanitvenega centra za državljane Ukrajine je vlada sprejela 8. julija, primerno lokacijo zanj pa so našli s pomočjo Regijskega štaba Civilne zaščite (CZ) za Notranjsko in Občinskega štaba CZ Postojna. Urad za oskrbo in integracijo migrantov je sklenil najemno pogodbo s postojnskim podjetjem Matima, lastnikom stavbe na Volaričevi ulici 5 d v Postojni, kjer bodo lahko hkrati namestili 120 oseb.

Kot so pojasnili na Uradu, je objekt primeren za takojšnjo vselitev, poskrbeli so le za pleskanje sob in opremo ter uredili razdelilnico hrane in prostor za sprejem. V novonastalem postojnskem centru se odpirajo tudi nova delovna mesta. Po pojasnitvah Urada bodo za oskrbo ukrajinskih beguncev zaposlili sedem diplomiranih socialnih delavcev. Namestitveni center bo namenjen tako proslcem za začasno zaščito kot tudi osebam, ki so status zača-

Nekdanji samski dom propadlega Primorja bo postal začasni dom za begunce iz Ukrajine.

sne zaščite že pridobile. Vanj bodo najprej preselili osebe ranljive kategorije iz azilnega doma v Logatcu in s tem pridobili prostor tudi za ranljive kategorije ostalih proslcev

za azil, ki so trenutno nastanjeni v azilnem domu na Viču.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Cerkv sv. Ane v Hraščah

Podružnična cerkev sv. Ane v Hraščah spada pod župnijo Hrenovice. Stoji v osrednjem delu vasi, temeljni kamen zanjo je 8. junija 1795 položil župnik in hrenoviški dekan Peter Alberti. Prejšnja cerkev naj bi bila zgrajena pred koncem 15. stoletja, večinoma lesena in je stala vzhodneje na začetku vasi. Leta 1976 so ob kopanju terena za novo hišo tam odkrili temeljne kamne manjše cerkve in ostanke grobov. Verjetno se je zdela Hraščanom prerевна, zato so jo podrli in sezidali novo, večjo. Celotna dolžina cerkve meri kar 24,20 m.

Zunanjščina cerkve

Okrog cerkve je nizko obzidje. Vanj vodi lepo ohranjen kamnit portal, varovan z železnimi vrati. Pravokotna ladja, orientirana proti severu, je s svojo dolžino slabih 18 m med večjimi na Postojnskem. Prezbitelj je ravno odsekan, njegova streha pa zaključena »na čop«. Sprednja stran fasade z zvonikom je bila prenovljena leta 2016. Sredi pročelja stoji pravokoten portal z latinskim napisom (v prevodu: Bogu, Materi Porodnice njegovega Sina sedizala soseska 1796). Zvonik je vzdian v streho in ima eno samo nadstropje – zvonišče. Odpira se z enojnimi, polkrožno zaključenimi linami. Varovane so s kamnito balustrado in lesenimi vetrnicami. Nad okni so številčnice stolpne ure, kazalci pa stojijo, saj je stolpna ura pokvarjena. Zvonik, katerega streha ima čebulasto-laternasto obliko, je pokrit s pločevino in se zaključuje z navadno konico. Vrh nje so pritrjeni železno jabolko, trojni križ in petelin. Ostenje zvonika se zaključuje s tripasovnim konzolnim podstrešnim zidcem.

Aprila leta 1826 je vas prizadel hud požar. Pogorela sta tudi zvonik in streha cerkve. To so zasilno popravili, ker pa je vaščanom manjkalo denarja,

Podružnična cerkev sv. Ane v Hraščah je delno obnovljena, krajevna skupnost si prizadeva za njeno popolno ureditev.

se je popravilo cerkvenega stolpa zavleklo v leto 1840. Streha cerkve je prekrita s strešniki, ob zvoniku pa s pločevino. V zahodni in vzhodni steni ladje so po tri pravokotna, rahlo polkrožno zaključena betonska okna. Enaki okni sta še v vzhodni in severni steni prezbitelja. Dve kvadratni okni sta na južni, eno pa na zahodni strani. Uokvirjena so s kamnitimi okvirji, varovana pa z železnimi križi.

Notranjščina cerkve

Pevski kor ima zidano ograjo, stopnice so na desni strani. V ladji in prezbitelju je strop enak – obok ima pri strani plitve niše, zaključen je »s češkimi kapami« in ga podpirajo pilastri (nakažani stebri). Ladja (dolga kar 17,9 m, široka 9,35 m, visoka pa 7,50 m) ima v vzhodni in zahodni steni dve niši, v njih stojita stranska oltarja. Iz ladje vodi v prezbitelj kamnit obočni slavlolik, v zakristijo pa kamnit pravokoten portal. Prezbitelj je dolg 6,3 m in širok 7,5 m. Prvotni načrti so predvidevali še večjo cerkev, a je to preprečil sam cesar Franc II. Ocenil je, da bi bila cerkev za takojšnje potrebe prevelika in predraga.

Cerkvena oprema

Glavni oltar je mogočna lesena »zgradba«. Po ustnem izročilu ga je leta 1811 naredil nek podobar iz Cerknice, verjetno Martin Mikše. Sredi oltarja je skupina kipov, ki uprizarjajo, kako »sv. Ana uči Marijo brati«. Ob straneh stojita kipa dveh kraljic: sv. Elizabete Ogrske in neznane kraljice. Na obhodnih lokih stojita kipa sv. Petra in sv. Jerneja. V atiki je kiparska skupina sv. Trojice, spremljajo jo kipi angelov. Celoten oltar je v barvah, ki spominjajo na marmor. Na menzi stoji lesen tabernakelj, na njegovih vratcih je kip križanega. Oltar je od prezbitelja višji za dve stopnici. Pod slavlolikom sta obhajilni mizi iz hrastovega lesa, izdelani leta 1850.

Stranska oltarja stojita v nišah ladje. Levega lesenega so kot del neke večje oltarne kompozicije prinesli od nekod drugod. Na menzi je tabernakelj, nastavek pa je okrašen s kipi angelov adorantov in puttov ter reliefi raznih svetnikov. Po ustnem izročilu je bil pripeljan iz Postojne (verjetno eden od oltarjev cerkve sv. Andreja) in je bil zasilni glavni oltar do 1811, ko je bil izdelan sedanji.

Desni stranski oltar stebrnega tipa je iz kamna in rdečkastega marmorja, posvečen sv. Družini. Najbrž ni bil naročen za to cerkev, saj je zanjo mnogo prenizek. V njegovi sredini je slika sv. Družine, leta 1880 jo je naslikal podobar Kobal iz Idrije. Oltar krasijo kipi angelov, ob strani sta kipa sv. Andreja in sv. Janeza Evangelista, levo od oltarja je oljna slika »Sv. Ana uči Marijo brati«. Leta 1796 jo je za veliki oltar narisal Leopold Layer, restavrirana je bila leta 1996.

V slavlolčni steni je okroglasta lesena poznobaročna prižnica, do katere vodijo lesene stopnice iz zakristije. Nad prostorom za duhovnika je lesen baldahin.

Postaje križevega pota je leta 1999 naslikal Franc Košec Karas. V cerkvi sta tudi dva beneška baročna lestenca, restavrirana 1996.

Cerkev ima en zvon, ki tehta 500 kg. Pred drugo svetovno vojno je imela še dva, njihova skupna teža je bila 743 kg.

Krajevna skupnost si s podporo župnije in pomočjo nekaterih zagnanih posameznikov prizadeva, da bi cerkev sv. Ane poleg zunanje urejenosti pridobila še manjkajoče detajle v notranjosti.

Besedilo in fotografiji: Marino Samsa.

Glavni poznobaročni leseni oltar sv. Ane.

Nadpovprečni rezultati mature so potrditev za dijake in njihove profesorje

Maturanti, ki so poklicno in splošno maturo opravili v spomladanskem roku, so 6. in 11. julija nestrpno pričakovali rezultate. Maturanti Šolskega centra Postojna so bili nedvomno zadovoljni, saj so z dobrimi rezultati presegli slovensko povprečje. Tudi velika večina maturantov Srednje gozdarske in lesarske šole je bila z rezultati poklicne mature zadovoljna. Na njihove dosežke so ponosni tudi profesorji in vodstvi obeh šol. Rezultati so ne nazadnje neizpodbiten dokaz, da imamo v Postojni kakovostno srednje šolstvo.

Splošno maturo je opravljalo 78 srednješolcev **Šolskega centra Postojna** – 45 gimnazijcev in 9 dijakov strokovnih šol. Vsi gimnazijci so jo opravili uspešno (torej 100-odstotno, medtem ko je državno povprečje 95,41-odstotno). Nadpovprečno uspešnost zrcalijo tudi dosežene točke, saj so postojnski gimnazijski maturanti dosegli v povprečju 21,3 točke (slovensko povprečje je 20,79). Zlata maturanta sta **Jakob Marcel Del Piero** (32 točk) in **Jakob Šega** (31).

Devet dijakov strokovnih šol je poleg poklicne mature opravilo še peti predmet na splošni maturi. Osem jih je bilo uspešnih (88,88 %; slovensko povprečje je bilo 79,31 %).

Ravnateljica Helena Posega Dolenc je poudarila, da se lepih uspehov tako kot maturanti veselijo tudi njihovi profesorji in vodstvo šole ter dodala: »Čestitke vsem maturantom za uspešno opravljeno maturo, posebej vsem zlatim maturantom splošne in poklicne mature.«

Poklicno maturo je v spomladanskem roku prvič opravljalo 61 dijakov: 24 strojnih in 17 ekonomskih tehnikov ter 20 tehnikov računalništva.

V Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna so po tradiciji takoj po razglasitvi rezultatov poklicne mature v parku pred šolo slavnostno podelili spričevala.

Uspešnih je bilo 57 dijakov (93,44 %; slovensko povprečje je bilo 92,61 %). Naslov zlatega maturanta (22 točk) so osvojili 4 dijaki: **Miha Godeša**, **Jakob Kebe** in **Vid Perenič**, vsi dijaki programa strojni tehnik, ter **Nace Peric**, dijak programa tehnik računalništva. Le za točko pa se je naziv zlati maturant(ka) izmuznil Lani Marc, Anđeli Makitan in Tadeju Novaku (vsi iz programa ekonomski tehnik) ter Klemnu Boštjančiču in Martinu Prosenu (dijakoma programa tehnik računalništva). Na poklicni maturi so dijaki ŠC Postojna dosegli v povprečju 16,42 točk (slovensko povprečje 15,69 točk).

V **Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna** so po tradiciji takoj po razglasitvi rezultatov poklicne mature v parku pred šolo slavnostno podelili spričevala. K poklicni maturi je pristopilo 51 dijakov in dijakinj, uspešnih je bilo 45 (88,23 %). Zlata maturantka je postala **Eva Ivana Fabčič** (22 točk), diamantra pa **Natka Spasova** (dosegla je vseh 23 točk) – obe dijakinji zdravstvene nege. Osem dijakinj in dijakov je doseglo 20 ali 21 točk. To pomeni, da so imeli na maturi odličen uspeh. Najboljše rezultate so maturanti dosegli pri angleščini ter pri izdelku oz. storitvi in njunem zagovoru.

»Na SGLŠ Postojna smo z rezultati zelo zadovoljni glede na vse omejitve in posebnosti v za-

Natka Spasova, dijakinja zdravstvene nege, je dosegla vseh 23 točk in zato dobila naziv diamantra dijakinja.

dnjih dveh šolskih letih. Verjamemo, da bodo v jesenskem roku uspešno zaključili poklicno maturo še preostali. Vsem dijakinjam in dijakom še enkrat iskrene čestitke za dosežen uspeh in vse dobro na nadaljnji poti na fakultetah, karierni poti in v življenju. Poletite na krilih svojih sanj,« je dejal novi **ravnatelj SGLŠ Miha Uhelj**.

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: ŠC Postojna in SGLŠ Postojna.

Gimnazijci iz 4. a imajo v svoji sredini zlatega maturanta Jakoba Šego (v drugi vrsti, drugi z desne). Njihovih uspehov se je veseli tudi razredničarka Eva Kristan.

Zlata maturanta poklicne mature Miha Godeša in Jakob Kebe v družbi ravnateljice Helene Posega Dolenc.

Milena Gerželj

Doživela je najboljše čase postojnskega turizma, se z možem podala na negotovo pot zasebnega gostinstva in kljub vzponom in padcem ohranila vero v prihodnost poklica, ki ji je pisan na kožo in v katerem neizmerno uživa tudi še dobro desetletje po upokojitvi. Kljub za panogo neugodnim razmeram ne »jamra«. »Vse bomo zrihtali,« pravi v pristnem postojnskem narečju, ob katerem ne uganeš, da prihaja iz Bele krajine.

Milena Gerželj je polnokrvna gostinka, poklicu predana s srcem in dušo. Njena zdaj že več kot 50-letna kariera se je začela v »Šestici«, kjer je kot vajenka nabirala prve izkušnje v strežbi. Ta znana ljubljanska restavracija ji je poleg dragocenega znanja prinesla tudi srečanje z Mirom, prav tako gostincem. Z njim sta kasneje zgradila dom na Belskem, ustvarila družino in čez leta tudi pravo malo družinsko gostinsko podjetje.

»Izšolala sem se za natakarico in kasneje dokončala še šolanje za gostinskega tehnika,« pravi nekdanja, dolgoletna vodja strežbe v tedanjem Hotelu Kras. »Kot šefica strežbe bi lahko samo sprejemala goste, a sem vskočila povsod, kjer je bilo treba, saj je bilo dela zelo veliko. Med dvanajsto in deveto zvečer smo v lokalu postregli okoli 350 pic in jih okoli 200 spekli tudi za domov, zraven pa stočili devet sodov piva,« se spominja in se z nostalgijo ozira v nepozabne čase, ko je ob večerih v Krasu igrala skupina Venera, gostje pa so uživali ob obveznem »tatarcu« in buteljki. »De-

narja je bilo na koncu toliko, da ga skoraj nismo mogli prešteti in kljub utrujenosti smo prepevali do jutra,« opisuje zlate čase.

Srce ji ogrejejo tudi spomini na gostinske turistične zборе in strokovna tekmovanja, na katerih so se zaposleni pri Postojnski jami vedno odrezali odlično. »Skupine iz Postojne so ocenjevalce vedno puščale dobresedno odprtih ust,« pravi, ponosna predvsem na ekipno zlato medaljo z Bleda.

Milena običajno zjutraj skuha kavo najzgodnejšim obiskovalcem in – čeprav je že 12 let »v penziji« – pogosto zadnja zapusti lokal.

Zgovorna in ustrezljiva Milena rada dela z ljudmi, od nekdaj pa jo je zanimala tudi kuharija. »Še danes rada gledam oddaje na to temo in iščem informacije v knjigah, a nisem za te moderne »kremce in pence«,« se pošali, saj ji je bliže domača, tradicionalna kuhinja. »To ljudje zelo cenijo, nekateri hodijo k nam na malice in kosila že leta in leta,« se pohvali vešča kuharica, ki v okrepčevalnici Bar Bor vsak dan skoraj brez pomoči pripravi tri vrste kosil in speče domač kruh. »Trudimo se, da je v sezoni zelenjava z do-

mačega vrta, pozimi gostom ponudimo doma pripravljene koline.«

Okretna gostinka mimogrede postreže goste za točilnim pultom in ob mizah ter hkrati pripravlja kosila za tisti dan. »Naša kuhinja je majhna, a priročna, tako da vse narediš en-dva-tri. Noben problem nam ni postreči en avtobus gostov, če seveda pomagajo tudi ta mladi,« se pohvali.

Bar Bor sta z možem Mirom vzela v najem pred več kot 20 leti in ga po petih letih odkupila, celih deset let pa sta vzporedno vodila tudi Restavracijo Jadran. »To je bilo preveč obremenjujoče, zato smo se raje odločili za prenovo in razširitev lokala. Zdaj smo končno odplačali vse kredite in lokal predali mladim,« pravi – ponosna, da staršema sledita tudi hčerka in sin, ki sicer nista šolana gostinca. »Otroka sta rasla s tem in štejem si v čast, da sta se odločila za gostinstvo. Hčerka s partnerjem vodi drug lokal v Postojni, sin pa bo nadaljeval posel v »Bar boru« in ga še razširil,« je prepričana.

Milena običajno zjutraj skuha kavo najzgodnejšim obiskovalcem in – čeprav je že 12 let »v penziji« – pogosto tudi zadnja zapusti lokal. Nedelj in praznikov ne pozna. »Blizu je cerkev, pa občina, banka, sodišče ... Ne moreš imeti zaprto. Tudi zjutraj pridem prej, ker vem, da me gostje čakajo, tudi če sta samo dva.«

Žene jo, kot pravi, ljubezen do dela in poklica. »Delo imam zelo rada, pa tudi vsakega gosta posebej – vsem bi rada ustregla. Včasih se kdo vrne po dolgih letih in je vesel, da me še vedno vidi,« pravi in priznava, da se tudi sama naveže na goste. Lepi so zlasti spomini na stalne obiskovalce, večinoma danes že pokojne stare Postojnčane, ki so se vsako dopoldne zbirali v lokalu na kavi in klepetu. »K nam so hodili leta in leta, počutili so se domače. Včasih smo jih odpeljali domov, kot da so naši, ali jim peljali malico, če je bilo treba. Veliko je bilo tudi dogodkov, ob katerih se še danes nasmejemo.«

Milena Gerželj navdušuje s svojo neusahljivo energijo in ljubeznijo do poklica, ki zna biti naporen, a njegovih negativnih plati kot da sploh ne opazi. Tudi aktualno pomanjkanje kadrov ji ne vzame volje. »Treba se je organizirati in pripraviti stvari vnaprej, pa vse teče, kot je treba,« zatrjuje.

Razvrednotenje gostinskega poklica jo sicer malo žalosti, a meni, da se situacija že popravlja. »Včasih smo imeli vajeništvo, da smo se vsega naučili, danes redko kdo kaj zna, malokoga pa sploh kaj dosti zanima. Študenti včasih ne vedo niti, kaj je 'špricer'. A smo še veseli, da sploh koga dobimo.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Kresovanje na Prestranku

Pred dvajsetimi leti je Krajevna skupnost (KS) Prestranek prvič pripravila kresovanje na dan državnosti. Prva kresovanja so potekala kot družabna prireditve ob kresnem ognju, a se je njegovo kurjenje predvsem zaradi prepovedi uporabe odprtega ognja v naravi z leti opustilo. Postopoma so dogodku dodajali več kulturnega in športnega pridiha s poudarkom na lokalnih športnikih in glasbenikih. Letošnje kresovanje z osrednjim pokroviteljem prireditve Občino Postojna v soboto 25. junija je bilo sedemnajsto, saj zadnji dve leti prireditev ni bilo.

Program in vodenje prireditve je KS Prestranek letos prvič skoraj v celoti prepustila mladincem v krajevni skupnosti in s tem vzpodbudila vključitev mlajše generacije v lokalno dogajanje. Pred dvema letoma je KS uredila prostore bivše knjižnice in jih predala v uporabo mladinskemu odseku. Sodelovanje med generacijami se je s tem vidno

Osrednje prizorišče prireditve – kresovanja je bilo igrišče za prestranško osnovno šolo.

izboljšalo. Pri organizaciji sta pomagali še **Kulturno športno društvo Ivana Vadrnala** in **Osnovna šola Prestranek**. Obiskovalce je razveselil obisk **Konjeniškega kluba Postojna**, najmlajši so se zabavali na napihljivih igralih in na ustvarjalnih delavnicah. Na športnem tekmovanju so se pomerile štiri nogometne ekipe: Mešano meso, Mičo-tim, Prestranek in Bukovje. Tudi na košarkarskem turnirju so sodelovale štiri ekipe: Orli, Škorenjček, Ulica 25. maja in Fantički. Med zanimivejšimi športno-zabavnimi tekmovanji je bila

še preizkušnja štirih ekip v vlečenju vrvi. Dogajanje so popestrili **gasilci PGD Slavina**. Predstavili so svojo dejavnost in otrokom omogočili udeležbo pri osvežitvi z vodnimi curki. V zabavnem delu programa so se zvrstili nastopi **VS Iskrice**, **ŽVS Šmihel** in glasbene skupine **Tri-cikel**. Organizatorji so skupaj z lokalnimi donatorji poskrbeli za pijačo in jedačo. Druženje z zabavo se je nadaljevalo ob zvokih ansambla **Direkt**.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Živahen Večer KS Orehek

V Orehku je bilo konec junija spet veselo in zabavno, saj je po predolgem zatišju, ki so ga narekovali protikoronski ukrepi, vas spet zaživela kot v starih dobrih časih. Že tradicionalno prireditve in veselico, ki štejeta že 18 let, je tudi tokrat organiziralo **Športno kulturno društvo (ŠKD) Orehek** v sodelovanju s Krajevno skupnostjo (KS) Orehek in v soorganizaciji Občine Postojna. Prireditve je bila kot običajno tudi proslava ob dnevu državnosti in hkrati simbolno obujanje spomina na čas kresovanja.

V goste so povabili **Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Hruševje**, ki je pripravilo pester program.

Med drugim sta se odvijala otroško tekmovanje dvojic ter prikaz reševanja ulete in poškodovane osebe iz goreče stavbe ... Pridružila sta se še srečelov in ocenjevanje višine pršuta; nagrado so si prislužili Hruševci. Seveda pa je vse skupaj živahno dopolnjevala glasba z ansamblom **Ku adn. ŠKD Orehek** – nosilec družbenega in kulturnega dogajanja v domači vasi, se ob tej priložnosti zahvaljuje za dolgoletno sodelovanje PGD Hruševje in poveljniku **Mitji Žnidaršiču** ter vsem sovaščanom, ki prostovoljno pripravljajo prireditve, pa tudi mladim, ki so se pridružili ekipi in počasi prevzemajo vajeti organizacije v svoje roke.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Mitja Klanjšek.

Prostovoljno gasilsko društvo Hruševje je pripravilo pester in poučen program.

500-letnica turškega vpada v Slavini

V Slavini je letošnje leto posebej zaznamovano z obeleževanjem 500-letnice turškega vpada. Ta se je zgodil na cvetno nedeljo leta 1522. V jubilejnem letu se vrstijo dogodki v spomin na ta tragičen dan. Osrednja obeležitev častitljive obletnice bo 5. avgusta, na god Marije Snežne.

Po zgodovinskih virih so Turki na cvetno nedeljo leta 1522 na enem od svojih plenilskih pohodov iznenada vdrl v Slavino in presenetili ljudi, zbrane v župnijski cerkvi. Župnika, ki je ravno bral pasijon, so ubili pred oltarjem, pobili so tudi nekaj vernikov, druge pa odpeljali v sužnost. Gre za enega najbolj pretresljivih dogodkov v naši

lokalni zgodovini, ki še danes (po pol tisočletja) živi v ljudskem spominu. Turški vpadi so pustili v slovenskem prostoru neizbrisno sled – bili so ena najpomembnejših tem literarnega ustvarjanja in zgodovinopisja.

V zadnjih desetletjih pa je ta tema nekoliko zane-marjena, ni deležna novih strokovnih raziskav in tudi ne objav; zdi se, da se zgodovinski spomin na takratno dogajanje počasi izgublja. V Župniji Slavina, krajevni skupnosti in tamkajšnjem kulturnem društvu so zato združili moči in pripravili sklop dogodkov, ki bodo zaznamovali celo letošnje leto. V sodelovanju s Parkom vojaške zgodovine so pripravili tudi serijo predavanj. Tako je 15. marca pred polno dvorano kulturnega doma v Slavini predaval prof. ddr. Igor Grdina na temo »Osmanski imperij in Evropa«, 28. marca pa še

dr. Jernej Kotar iz Narodnega muzeja Slovenije na temo »Začetki osmanskih vpadov na Kranjsko – med miti in resničnostjo«. Sklop predavanj je bil zatem prekinjen, ker so Slavenci svoj kulturni dom velikodušno odstopili za začasni dom sirotam iz Ukrajine. Nadaljeval se bo jeseni.

Na predvečer cvetne nedelje je slavinsko župnijo obiskal koprski škof dr. Jurij Bizjak in zbrano župnijsko občestvo spomnil na strašne dogodke izpred 500 let ter poudaril pomen ohranjanja spomina na pogum, vztrajnost in trdno vero prednikov. Osrednja prireditve bo 5. avgusta, na god Marije Snežne, ko celotna nekdanja slavinska župnija praznuje zaobljubljeni dan in se v Slavini zberejo verniki iz cele Pivške kotline.

Polona Škodič

Jeseni razstava ob 75-letnici muzeja

Notranjski muzej Postojna bo jeseni zaznamoval svojo 75-letnico z razstavo, ki se bo osredotočala na življenje krajanov v letu ustanovitve muzeja. Predstavljeni bodo predmeti, ki odsevajo povojni čas, med temi paketi mednarodne pomoči, pozabljena valuta, knjige in filmi. Odprtje bo ob prazniku priključitve Primorske k matični domovini.

Povojni čas je v te kraje prinesel veliko negotovosti, primanjkovalo je hrane in denarja, a optimizma ni manjkalo. **Zgodovinar pripravnik Tine Kaluža** nas bo z razstavo ob 75-letnici Notranjskega muzeja popeljal v preteklost; želi namreč prikazati, »kaj se je v Postojni dogajalo, kako je to mesto leta 1947 izgledalo, da je tak muzej sploh uspel nastati«. Leto 1947 je zaznamovalo kar nekaj prelomnic: poleg muzeja sta bila takrat ustanovljena Speleološki inštitut (danes ga poznamo kot Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU) in Okrajno prevozniško podjetje, kasnejši Transavto. Začela je delovati tudi postojnska glasbena

šola, sicer ustanovljena leto prej. Začetki Notranjskega muzeja Postojna so skromni in zaviti v tanco skrivnosti, a nekaj je jasnega, »če ne bi bilo Lea Vilharja, verjetno ne bi bilo muzeja še lep čas,« pove Kaluža. Bil je umetniška duša in strasten zbiratelj. V rodni kraj se je vrnil ravno v letu 1947 in hitro pričel zbirati raznovrstne predmete. Že v prvem letu jih je zbral približno 200, a žal »ne vemo, kaj so bili. Ni se ohranil noben seznam. Vemo samo, da je bil prvi opisan predmet lesena tobačna pipa, ki se je izgubila.« Istega leta je bila postavljena že prva muzejska razstava. Prvi predmet, ki se danes skriva v muzejskih depojih, pa sicer sega v leto 1952.

Muzej je svojo deseto obletnico obeležil z izdajo serije razglednic z motivi muzejskih zbirk.

Pisni viri predstavljajo presenetljivo podobo minulega časa, »po eni strani so bile hiše prestreljene in podrtе, po drugi pa je bila organizirana dirka v gorskem motociklizmu«. Družabno življenje je kljub mnogim oviram in zahtevni povojni obnovi cvetelo. V Postojni sta gostovala tržaško narodno gledališče in ljubljanska opera, delovalo je približno trideset pevskih zborov, knjižnice in kulturni domovi so se polnili z ideološko sprejemljivimi publikacijami. Prebivalci cone B, pod katero je spa-

dala tudi Postojna z okoliškimi kraji, so koristili danes skoraj pozabljeno valuto – »imenovala se je B-lira«; rekli so ji tudi jugolira, na voljo je bila le kratek čas. Takšne, morda nekoliko pozabljene posebnosti povojnega časa bodo prikazane na razstavi, ki bo simbolično odprta 15. septembra – na dan, ko praznujemo priključitev Primorske k matični domovini.

Besedilo: Jaka Zalar; razglednica: fototeka Notranjskega muzeja.

Arheološka izkopavanja v Slavini

Slavina ima bogato preteklost, z novimi arheološkimi odkritji pa se razgrinjajo še njene nove razsežnosti. Pet tednov se je namreč tam odvijala mednarodna arheološka šola. V njej so sodelovali devet študentov in dva profesorja arheologije z ameriške univerze Oskosh v zvezni državi Wisconsin ter slovenski strokovnjaki s tega področja. Najdbe ostalin in zanimive izsledke je ob zaključku prve sezone Poletne šole arheologije konec junija predstavil arheolog dr. Boštjan Laharnar na dobro obiskani prireditvi, ki so jo organizirali v sodelovanju s KS Slavina. Na njej je zapele tudi domača Vokalna skupina Slavna.

Raziskovanja in izkopavanja so potekala na prazgodovinskem gradišču **Baba** nad Slavino in so bila prva doslej. Sicer je to eno izmed štirih pomembnejših višinskih utrdbenih naselbin železne dobe v tem okolišu in je kar dolgo znano, saj prve topografske skice segajo v 19. stoletje in izpričujejo pestro dejavnost tega območja. Študenti so se učili izkopavati, sondirati in zajemati podatke s fotogrametrijo ter procesirati in uporabljati liderske podatke.

Po doslej znanih podatkih naj bi bila Baba uničena in opuščena sredi 1. stoletja pred našim štetjem – v času Julija Cezarja. To se navezuje na predpostavko, da so se prebivalci uprli Rimljanom, kar je povzročilo uničenje tega naselja.

Projekt je plod sodelovanja z Inštitutom za arheologijo ZRC SAZU, Narodnim muzejem Slovenije in Parkom vojaške zgodovine Pivka. Začasn laboratorij so imeli v tamkajšnjem kulturnem domu, sicer pa se je celotna ekipa počutila odlično

Raziskovanja in izkopavanja so potekala na prazgodovinskem gradišču Baba nad Slavino.

in se iz dneva v dan veselila številnih odkritij. Med njimi so mnoga pripadala rimski vojski – to so sklepali po žlindri in kovaštvu, veliko je bilo tudi ostankov razne keramike, fragmenti amfor in rimskih posod. Na podlagi sondiranja pa izsledki v sklopu tega prazgodovinskega naselja kažejo na kamnite stavbne ostanke, celo morebitne delavnice. Našli so tudi nožič, uteži za statve ter kosti in zobe živali, kar pomeni, da so tkali volno

in se ukvarjali z živinorejo. Izkopavanja so plod dobrega mednarodnega sodelovanja in jih bodo nadaljevali tudi v prihodnje z novimi skupinami študentov. S tem bodo pomembno prispevali k raziskovanju in poznavanju starejše zgodovine tega našega območja.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Boštjan Kurent.

Z nagradami zaokroženo leto Glasbene šole Postojna

Tudi Glasbeni šoli Postojna so v preteklih dobrih dveh letih epidemiološki ukrepi spremenili in omejevali ustaljeni tok dela. Kljub temu so šolska leta uspešno pripeljali do konca. Letošnjega so zaključili z dvema večjima javnima nastopoma na odru postojnskega kulturnega doma. Med letom so učenci svoje znanje potrjevali na državnem in mednarodnih tekmovanjih ter prinesli številna bleščeča priznanja.

Na državnem tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije na Ptuj so odlične rezultate dosegli pianisti: **Zoja Grmek Cvelbar**, **Hana Čančula**, **Benjamin Šušteršič** in **Gaja Zemljčič**. Na mednarodnih tekmovanjih pa so prav tako odlične rezultate dosegli kitaristi in godalci: kontrabasist **Voranc Vidmar** v Celju in violinistke **Živa Rudež**, **Veronika Hreščak**, **Lucija Kalič** in **Zarja Flere** z osvojenim tretjim mestom v Piranu. Še posebej uspešni so bili letos kitaristi, tako po številu tekmovanj kot tudi po absolutnih prvih nagradah. Na mednarodnih tekmovanjih v Krškem, Gorici in v Cervignanu v Italiji so šolo predstavljali **Jaka Biščak**, **Julija Kristan**, **Teo Železnik**, **Maruša Valenčič**, **Zala Grmek Cvelbar**, **Teja Sovdat**, **Tim Olenik** in **Hana Praprotnik**, absolutni prvi nagradi pa sta osvojila **Zarja Ogrizek**

Kitarski orkester z dirigentko Majo Vrtnjak se je predstavil na zaključnem nastopu v Kulturnem domu Postojna.

in **Jurij Margon**. Ob tem si zaslužijo čestitke tudi mentorji tekmovalcev in korepetitorji.

Na obeh zaključnih koncertih v Kulturnem domu Postojna so se predstavili izbrani solisti in orkestri GŠ Postojna: mlajši in starejši godalni orkester ter kitarški, pihalni in harmonikarski orkester. Naj omenimo še gostovanja: kitarški orkester je gostoval v Cerknem, pihalni in mali godalni orkester v Tolminu, oba godalna pa na reviji godalnih orkestrov Zveze slovenskih glasbenih šol na Vrhniki.

Ravnatelj GŠ Postojna Edvard Popit je svoj nagovor na zaključnem koncertu sklenil z besedami: »Zahvaljujem se vsem kolegom učiteljem, ki ste učence pripeljali skozi še eno, zaradi epidemije in ukrepov precej naporno šolsko leto. Posebej bi se

rad zahvalil mentorjem letošnjih tekmovalcev in seveda učencem tekmovalcem, ki so se najprej pošteno učili in potem tekmovali in osvojili lepo bero nagrad in odličij. Čestitam vsem učencem, ki letos zaključujete glasbeno šolanje v naši glasbeni šoli, še posebej pa **Gaji Zemljčič** in **Jakobu Žnidaršiču**, saj bosta nadaljevala izobraževanje na srednji stopnji glasbenega šolanja.«

Na Glasbeni šoli Postojna so zelo ponosni na svojo novo sodelavko – **pianistko Meto Fajdiga**. Kot solistka se je 8. junija predstavila z odlično izvedbo Brahmsovega prvega klavirskega koncerta s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Doživet koncertni večer ob kresni noči

Mešani pevski zbor Postojna (MePZ) je ob zaključku pevske sezone in hkrati ob svoji 39-letnici delovanja pripravil na kresno noč, 23. junija, tradicionalni koncert z gosti. Kot že nekaj let zapored se je odvijal v parku Društva upokojencev Postojna. Simbolika in čarobnost kresne noči sta žlahtno odzvanjali v pesmi, glasbi in pripovedi.

MePZ pod umetniškim vodstvom **Matjaža Ščeka** je na koncertu izvedel pester izbor slovenskih ljudskih pesmi in raznih priredb, ki so pravzaprav njihova prepoznavna stalnica. Med drugimi smo uvodoma lahko slišali Ljubezen (Charitas) iz Svetega pisma – Korinčanom ter dve Srebotnjakovi uglasbitvi – V krčmi in Vesna. Ubrano so zazvene še druge poznane skladbe iz domače zakladnice, kot so: Kje so tiste stezice, Zagorski zvonovi, Oblaki so rudeči, Da bi jaz znala, Nocoj se mi je sanjalo, Tribučko kolo ... Med skladbami je prebirala izbrano poezijo **Silva Bajc**, naša vsestranska kulturnica in vodja postojnske OI JSKD. S pripovedmi so nastopili člani Pripovedovalske skupine Tu in tam: **Petra Rok**, **Daša Ozimek** in

Mešani pevski zbor Postojna je sezono zaključil v skladu s tradicijo – s koncertom na kresno noč.

Boris Zgonc. Ta deluje v okviru pripovedovalskega društva, ki je sicer zelo mlado, a so člani že dodobra izkušeni v pripovedovanju. So od tu in tam in tudi nastopajo tu in tam. Za posebno glasbeno poslastico sta z duetom kitar poskrbela **brata Vital in Jan Jurca**. Tenkočutno in energično sta zaigrala nekaj svojih skladb in priredb. Na koncu je **predsednica zbora Pia de Paulis Debevec** strnila pomembnejše dogodke tekoče sezone in se toplo zahvalila vsem sodelujočim, podpornikom in donatorjem s pozdravom 'Nasvidenje v jeseni!

Celoten koncertni večer je bil doživeto čustveno

obarvan in se je prevesil v noč ob prijetnem druženju vseh sodelujočih in obiskovalcev. V novo pevsko sezono z novimi močmi! MePZ Postojna dopolnjuje in pomlajuje svoje vrste, zato vabi jeseni k sodelovanju pevke in pevce, ki si želijo novih pevskih izkušenj in doživetij. Vabljeni mladi in malo manj mladi pevci, s pevskimi izkušnjami in brez njih, tisti, ki ste petje začasno obesili na klin in tisti, ki svoje pevske darove razdajate zborom v drugih krajih. Dodatne informacije sledijo.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladislao Torresan.

Jasmini Čelan za Rokopis zlato priznanje

Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD) je konec junija na 8. državni razstavi v Murski Soboti sklenil predstavitev vseh uvrščenih likovnih snovanj, z najpomembnejšim zaključnim delom pa tudi tematske razpise, ki jih pripravlja že od leta 2008.

Tematika Videz tipnega se je začela leta 2021 z razpisom za območne izpostave in regijske razstave. Sodelovalo je 430 avtorjev iz cele Slovenije, med njihovimi deli so jih regijski selektorji izbrali 226. Razstavljena so bila na regijskih razstavah. Ogledal si jih je tudi državni selektor, akademski slikar in publicist Robert Lozar, in izbral 55 del, ki so najbolje zadostila kriterijem te-

Jasmina s sliko **Rokopis** sporoča, da z izgubljanjem rokopisa izgubljam tudi del sebe.

matske ustreznosti, izvirnosti in likovne kakovosti. Med ostalimi je izbral tudi sliko Postojnčanke

Jasmine Čelan z naslovom **Rokopis** – v mešani tehniki, s poudarjeno teksturo in letrizmi. Zanj je prejela **zlato priznanje Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti**.

O svoji okrogli sliki je povedala: »Moje delo je nastalo ob razmišljanju, da smo vedno bolj ujeti v vsemogoče sheme, programe, tipologije in digitalizacijo. Pisanje z roko je najbolj izvirna človekova spretnost, ki omogoča osebni izraz in kreativnost. Tipkanje pa nas standardizira in unificira in žal tudi oddaljuje od nas samih. Črke, številke in besede sem vrezala v podlago; želela sem ustvariti videz popisanega zidu, na katerem so se skozi čas beležili zapisi mimoidočih. Skratka, hotela sem napeljati k razmisleku, da z izgubljanjem rokopisa izgubljam tudi del sebe.«

Polona Škodič

Nataši Sedej velika nagrada

Konec junija je Nataša Sedej, naša znana umetnica oblikovanja v keramiki, za impresivno prostorsko skulpturo **Vision Space** prejela v Kranju na razstavi **Keramika v Sloveniji 2005–2022** veliko nagrado. Nagrajeno delo je nastalo letos in je razstavljeno v kleti Galerije Prešernova hiša Kranj, celotna razstava pa poteka v več galerijah v starem mestnem jedru Kranja. Na ogled je kar 90 avtorjev oziroma njihovih del, ki se navezujejo na aktualne tokove v sodobni likovni umetnosti.

Pregledna razstava **Keramika v Sloveniji 2005–2022** je skupni projekt Gorenjskega muzeja, Društva keramikov in lončarjev Slovenije, ZDSLU, Narodnega muzeja Slovenije in Koroške galerije likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu. Zasnovana je bila tudi kot spremljevalna razstava 5. mednarodnega trienala UNICUM. Ta bo potekal 2023,

Skulptura **Vision Space** je razstavljena v kleti Galerije Prešernova hiša Kranj.

sicer pa se odvija od leta 2009 pod okriljem Narodnega muzeja Slovenije.

Veliko nagrado je tričlanska žirija soglasno namenila Sedejevi z utemeljitvijo predsednika stro-

kovne žirije Marka Košana, da njena umetnina 'filigransko izpostavlja resnično in navidezno materialno krhkost keramike z njej imanentno in značilno slikovito noto, s katero tenkočutno nevsiljivo, a izjemno prepričljivo osvaja notranji in zunanji kiparski prostor likovnine, zlasti še v igrivem dialogu dopolnjevanja in prežemanja svetlobe in senc'. Avtorica pa je ob tem še poudarila: »Vision Space – prostor vizije je izjemno pomemben, še posebej v tem času, ko nam vizij kronično primanjkuje. Vsako umetniško delo je hkrati tudi prostor vizije. Poveže nas z univerzalnim poljem zavesti, je neskončen kozmični iskalnik, v katerem se uvidi utrinjajo kot zvezde.«

V Kranju bo razstava na ogled do 22. avgusta, nato se bo preselila v Koroško galerijo likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu in bo tam od konca septembra do konca novembra.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Nataša Sedej.

S filmom na vas

Dragana Čolić, ustvarjalka in producentka igrano-dokumentarnega filma **Za Pavla Knobla skovano**, je v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Šmihel pod Nanosom in Kulturnim društvom Cajt 18. junija v tamkajšnjem kulturnem domu izvedla projekcijo filma o Pavlu Knoblu, premalo poznanem avtorju prve posvetne pesniške zbirke na Slovenskem ter skladatelju in piscu več kot dvajsetih cerkvenih pesmi.

V normalnih razmerah bi si film, posnet leta 2019, občani lahko ogledali ob več priložnostih, a je to preprečila epidemija covid-19. Zato se je **Dragana Čolić** odločila, da s krajšim ciklusom, poimenovanim **S filmom na**

vas, širšemu občinstvu omogoči ogled filma in hkrati poveže naselja s premalo izkoriščenimi, a dobro opremljenimi kulturnimi domovi. Cikel se je premierno in simbolično začel v Šmihelu pod Nanosom, v vasici, iz katere je bila doma Knoblova mati Katarina Klemen. Iz Šmihela prihajajo tudi soustvarjalec filma **Klemen Premrl** ter nastopajoča v filmu – **Milan Brezec** in **Ester Žvanut**. V spremljevalnem programu je s pesniškim recitalom nastopila **Tjaša Cej** s pesmijo Pavla Knobla *Od podsemelskih jabuk*, **Kaja Šantelj** in **Ester Žvanut** pa sta blesteli kot mladi pevki in kitaristki.

Kulturni večeri ciklusa **S filmom na vas** se bodo nadaljevali v poletnih dneh.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Scenaristka in režiserka **Dragana Čolić** je predstavila film o Pavlu Knoblu.

Jubilejni mednarodni festival Teden kitare v Postojni

Beseda festival prvotno pomeni praznovanje, praznik, in je najbolj primeren izraz za mednarodni festival kitare. Ta že celo desetletje razveseljuje ljubitelje priljubljenega instrumenta. Letošnji program se je odvil med 10. in 17. julijem; vsi koncerti so bili v cerkvi sv. Štefana v Postojni, saj je koncertna dvorana v GŠ Postojna v prenovitveni fazi.

Ob tem je treba pohvaliti sodelovanje med organizatorji in župnijo Postojna. Odgovor na vprašanje, kako »motoristu« festivala **Antonu Črnuglju**, skupaj z Natašo in kolegi, uspeva ohranjati in nadgrajevati takšno priljubljenost festivala, je ponudil zadnji koncert. Trije vrhunski kitaristi solisti, zdaj predavatelji na najuglednejših svetovnih glasbenih akademijah – **Jure Cerkovnik**, **Nejc Kuhar** in **Mak Grgić** – so v spremljavi z **godalnim orkestrom Dissonance** in **orkestrom Amadeo Drakslerja** izvedli samostojne kitariske koncerte. Združene moči godalnega orkestra slovenske filharmonije in Orkestra RTV Ljubljana je snemala ekipa Radia Koper in tako še dodatno oskrbela programsko zalogo Radia ARS za bodoče oddaje o klasični kitari. Trojica kitaristov (tako kot mnogi drugi na tednu kitare v Postojni) je svoje nadaljevalno

šolanje začela v razredu prof. Antona Črnuglja. Tako se vedno znova radi odzovejo povabilu in sodelovanju na postojnskem festivalu. Ko je zaradi bolezni odpovedala svoj nastop Katja Porovne Silič, je bilo treba v enem dnevu najti nadomestnega izvajalca. In vskočila sta skladatelj, kitarist in aranžer **Timotej Kosovinc** (Tonetov učenec) in violončelistka **Cristina Basili** – z izdelanim koncertnim programom. To, kar je Tone Črnugelj vsa leta sejal, vse to se nam vsem – obiskovalcem in mladim udeležencem tradicionalnega tedna kitare sedaj v obilju vrača. Z vsestransko podporo Občine Postojna in Glasbene šole Postojna, s sponzorji, znanjem, izkušnjami in s pomočjo kolegov in znancev iz tujine je festival povezal študente in profesorje kitare številnih univerz.

Vsak dan festivala je bil izveden en koncert, skupaj sedem. Vsakodnev-

Timotej Kosovinc in Cristina Basili sta navdušila z izdelanim programom.

no so nad udeleženci bdeli vrhunski predavatelji (skupaj osemnajst) z mojstrskimi tečaji in predavanji. V okviru festivala sta potekali razstava in reprezentacija kitar dveh vrhunskih izdelovalcev.

»Po zaključku vsakoletnega festivala, ko se strune umirijo v varnih kitarških kovčkih, se nam še dolgo oglašajo hvaležni pozdravi in čestitke z vseh koncev sveta. Kakor ob začetku festivala tako tudi ob našem prvem majhnem jubileju organizatorji ostajamo zavezani k posredovanju najvišje glasbene umetnosti v povezavi s kitaro. Z zadoščenjem ugotavljamo, da so

naša prizadevanja razumeli in sprejeli mnogi naši someščani.« Tako je v uvodnem besedilu brošure, izdane ob jubilejni prireditvi, zapisal prof. Anton Črnugelj.

Darilo nekdanjih učencev svojemu profesorju ob malem jubileju festivala je bila zaključna skladba *Concierto de Aranjuez*, skladatelja **Joaquina Rodriga**, v izvedbi godalnega orkestra in solista Maka Grgića.

Udeležence celotedenskega festivala je v prostorih glasbene šole nestrpno čakala torta.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Dan, ko je praznovala glasba

Na prvi poletni dan, 21. junija, so neobičajno prizorišče na terasi Hotela Kras po natanko enem letu znova zavzeli glasbeniki. Tokratnemu prazniku glasbe se je pridružilo devet skupin in posameznikov ter poslušalcem pričaralo utrip, značilen za večja mesta. Enodnevni festival, namenjen tako profesionalnim kot amaterskim izvajalcem, pomeni promocijo slovenske glasbe in glasbe v živo.

Dogodek, ki že okroglih 40 let po vsem svetu slavi glasbo in njene ustvarjalce, je v Postojno pripeljal **Bojan Volk** iz postojnskega Jazz hrama.

Praznik glasbe oziroma Fête de la musique je nastal v Franciji na pobudo takratnega kulturnega ministra. Ta je dan poletnega solsticija določil kot dan za muziciranje na manj običajnih krajih, kjer muzikanti z nastopi presenetijo mimoidoče.

Danes slavijo glasbo na prvi dan poletja v več kot 700 mestih 150 držav z vsega sveta, praznovanju pa se je pod okriljem Slovenskega glasbenoinformacijskega centra (SIGIC) že devetih priključila tudi Slovenija, tokrat v 11 krajih. Na prazniku glasbe se lahko predstavijo glasbeniki vseh generacij in vseh glasbenih žanrov.

Tudi glasbeno praznovanje v Postojni je bilo žanrsko zelo raznoliko – od klasične glasbe do jazza, od bluesa

Glasbeno praznovanje v Postojni je obogatil tudi Kevin Klun.

in blues countryja do uglasbene poezije, etno in ulične glasbe. Poleg učencev Glasbene šole Postojna (ti so občinstvo ogrevali prvi) so nastopili še **Kevin Klun**, **Strunoslav**, **brata Jurca**, **zasedba Nonna Gibonna**, **duo Luka/Egon**, **Tambura team**, **Ljubljanski jazz oktet** in **kantavtor Boštjan Pertinač**.

Praznik glasbe prinaša turističnemu mestu prijetno popestritev, zato namerava Bojan Volk z organizacijo dogodka nadaljevati tudi v prihodnjih letih, morda tudi na več različnih prizoriščih.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Ninnay na MMS osvojila nagrado Danila Kocjančiča za najbolj obetavnega izvajalca

V februarškem Postojnskem prepihu smo поблиže spoznali pevko Nino Bužanin Simčič iz Hruševja in z dobrimi željami pospremili na pot njeno skladbo Bizarno. Tokrat se veselimo njenega velikega uspeha na letošnjem festivalu Melodije morja in sonca (MMS). S skladbo Nočem tja je 9. julija na velikem odru portoroškega Avditorija prepričala strokovno komisijo in osvojila nagrado Danila Kocjančiča za najbolj obetavnega izvajalca oziroma izvajalko. Nina ustvarja pod umetniškim imenom Ninnay in je po velikem metu na MMS vzbudila zanimanje medijev, vrstijo pa se tudi povabila na razne nastope.

Mnoge skladbe s festivala Melodije morja in sonca so z leti postale zimzelene in brez teh večnih uspešnic si težko predstavljamo brezskrbne poletne dni, še zlasti na Obali. Morda takšna pot čaka tudi skladbo Nočem tja. Pesem je – tako kot prejšnji skladbi Bizarno in V nebo – napisal glasbeni producent **Alex Volasko**, z njim sodeluje **Ninnay** od leta 2019. »To je čutna balada o izpeti ljubezni, lepih spominih in sprijaznenosti z dejstvom, da je ljubezni konec,« pojasni Ninnay.

Pravi, da ob prijavi na MMS ni imela nobenih pričakovanj. Sicer pa je skladbo prijavil njen glasbeni producent. Na dan, ko so bili znani rezultati ožjega izbora, je bila cel dan v službi. Šele zvečer je videla številne neodgovorjene klice avtorja skladbe Alexa Volaska in Romana Sarjaša iz studia Art Music Records. Sporočiti

sta ji želela veselo novico, a ona je najprej pomislila, da jo potrebuje pri kakšni drugi skladbi za spremljevalni vokal. »Ko sem izvedela, da je pesem Nočem tja med dvanajstimi izbranimi, so me preplavila čustva sreče. Nastop na Melodijah morja in sonca je bil moja dolgoletna želja, o nastopu na velikem odru portoroškega Avditorija pa sem sanjala od svojega 6. leta, ko sem s starši prvič vstopila v ta prostor,« čustveno opisuje mlada pevka. Valu veselja je sledila »panika«, saj se je zavedala, da časa za priprave ni veliko. Toda poldrugi mesec je intenzivno izkoristila in odšla na festival pomirjena. Vedela je, da je nastop na tem festivalu priložnost za lepo, nepozabno izkušnjo, lahko pa je tudi odskočna deska. Želela si je, da bi se z dobro izvedbo dotaknila vsakega poslušalca. Nagrada strokovne žirije potrjuje, da je cilj dosegla. Želela si je tudi,

Ninnay je s prepričljivim nastopom in čutno pesmijo Nočem tja »osvojila« strokovno žirijo in tudi občinstvo.

da bi dostojno zastopala postojnske barve, da bi bili Postojnčani ponosni, da imajo svojo predstavnico na MMS-u. Zagotovo smo jo vsi spremljali z veliko naklonjenostjo in ponosom. Pesem lahko pogosto slišimo na raznih radijskih postajah in je visoko tudi na različnih glasbenih lestvicah. Nagrada Danila Kocjančiča za najbolj obetavnega izvajalca je nedvomno pripomogla k njeni prepoznavnosti.

Ninnay bodo na festivalsko dogajanje vezali nepozabni spomini. »To je bila res lepa izkušnja, glasbeniki smo se v času priprav lepo povezali, prevladovalo je sproščeno, primorsko vzdušje. Čeprav je bilo med sodelujočimi tudi veliko zvencev imen, ni bilo čutiti prav nobene vzvišenosti. Prepričana sem, da je MMS eden

najlepših slovenskih festivalov,« navdušeno razlaga Ninnay.

V avgustu bo za novo skladbo posnela tudi videospot. Seveda ne bo manjkala niti na njenem debitantskem albumu. Sedem skladb ima že posnetih, zato upa, da bo plošček kmalu ugledal luč sveta.

Sicer pa je ob poletnih koncertih tedna skupaj s svojo skupino Godfathers polno zasedena, nastopali bodo na različnih koncertih Slovenije – od Izole do Maribora. V naših krajih ji v poletnih dneh žal najbrž ne bomo prisluhnili, toda upamo, da kmalu stopi tudi na katerega od domačih odrov.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: osebni arhiv Ninnay.

Ob knjigah še »Dotiki« mednarodne umetnosti in humanitarnosti

V Knjižnici Bena Zupančiča Postojna je v juliju in avgustu na ogled razstava več kot stotih umetniških grafik. Ta obsežni in odmevni mednarodni likovni projekt je začel nastajati že lani spomladi. Vanj se je vključilo kar 40 priznanih umetnikov z vsega sveta, med njimi najdemo tudi slovenska imena poznanih ustvarjalcev in Postojnčanko Natašo Sedej.

Gre za postavitev mednarodne razstave z naslovom **Dotiki**. Pripravil jo je vsestransko aktiven in angažiran umetnik armenskih korenin, kurator **Bagrat Arazyan**, ki živi že vrsto let na Pivškem. Med drugim je ustanovil **Center sodobnih umetnosti Pivka**, v okviru katerega se je začel odvijati tudi ta, humanitarno naravnan projekt. Letos spomladi je

namreč čas prinesel nov tok dramatičnih dogodkov, tako da je pričujoča razstava že od prve postavitve v Kleniku dalje namenjena podpori Ukrajini, saj bije že toliko mesecev težko in strašno vojno. Z nakupom ene ali več izbranih grafik v slikoviti paleti umetniškega izražanja boste lahko donirali in prispevali za pomoč. V ta namen se sklopu pridružuje še mala razstava dveh ukrajinskih

Mednarodna razstava Dotiki gostuje v poletnih mesecih v postojnski knjižnici.

skih umetnikov – **Olge Kopeleve** in **Oleksandra Zhytsova**.

Sicer pa knjižnica tudi to poletje vabi svoje člane v razne bralne projekte in aktivnosti, kot so Primorci bere-

mo, Počitnice s knjigo za mladež in knjižni paketi presenečenja za vse generacije in okuse.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Bagrat Arazyan.

Vrnitev Furmanskega praznika

Prva nedelja v juliju je tradicionalno rezervirana za Furmanski praznik in po dveh epidemičnih letih se je vrnil v polnem sijaju. Zdravstvene razmere so se umirile, Turističnemu društvu Postojna pa je šla na roko tudi vremenska napoved. 29. izvedba je prinesla značilen spreved furmanov, tekmovanja in etnološke vsebine. Med lastniki nagrajenih vozov je bil tudi domačin Danilo Sojer.

Na prizorišče pred Postojnsko jamo se je vrnil Furmanski praznik, tradicionalno na prvo nedeljo v juliju. Prireditvev je kar dve leti zaporedoma preprečila epidemija covid-19. »Prizadevamo si, da bi furmanski praznik odslikaval nekdanjo podobo našega območja,« pravi **Srečko Šajn, gonilna sila Furmanskega praznika in dolgoletni predsednik Turističnega društva Postojna**. Lahko se pohvali, da v njem aktivno deluje že več kot pol stoletja. Program je obogatilo več tekmovanj, preizkusili so se harmonikarji, lovci so kuhali golaž, predstavila so se različna društva in obrtniki, obiskovalci pa so se okrepčali s furmanskimi jedmi. Za zabavo je poskrbela **Darja Gajšek** z ansamblom. Društvo

je hvaležno za podporo soorganizatorjev Občine Postojna in Postojnske jame, d. d. ter pokroviteljev.

Tudi tokrat je bil najbolj pričakovan osrednji dogodek spreved furmanov s konji in vozovi; prišli so z več koncev države. Nagradili so pet furmanov z vozovi in tovari, Ivana Žiberno – predsednika Razvojnega društva Merišče iz Merč, Konjeniško društvo Štjak, **Postojnčana Danila Sojerja s furmanom Damjanom Pojetom**, Janeza Kandareta iz Loške doline in Konjeniško društvo Sveti Štefan iz Vipavske doline. Materialne nagrade sta si prislužila še Konjerejsko društvo Barje za večnamensko kočijo in **PGD Studeno** za gasilsko ročno brizgalno. Orga-

Med nagrajenimi vozovi je bil tudi zapravljiček s konjsko vprego domačina Danila Sojerja.

nizator je bil zadovoljen z jasnim vremenom, a ob tem je prišla tudi poletna vročina. Nekoč je bil praznik celo v avgustu, pove o tej temi Šajn in doda, da bodo o datumu v društvu še razpravljali.

Furmani so nekoč v Istro, Kras in Trst prevažali pridelke, les, »celo led so sekali na Nanoščici in ga spravili do poletja. Kot sem slišal, so ga menda z ladjo vozili celo v Kairo za hladitev piva,« je zanimivosti nani-

zal Šajn. Zamisel, da bi predvsem mladim prikazali dediščino naših prednikov, se je porodila pred več kot tridesetimi leti. »Furmanski praznik bo živel, čeprav je na kmetijah zdaj strojna oprema,« je prepričan. Prihodnje leto se tako obeta že jubilejna prireditvev, v društvu pa jo želijo nadgraditi in tako pripraviti še lepši furmanski praznik.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Srečko Šajn.

Praznik prinesel srečanje starodobnikov

Društvo ljubiteljev starodobnih vozil Oldtimer klub Postojna je 25. junija priredilo že 17. mednarodno srečanje starodobnih vozil, na katerem so obiskovalci lahko občudovali 128 jeklenih lepotev. Tradicionalno srečanje je imelo dobrodelno noto, zbirali so sredstva za VDC Postojna. Dan prej je društvo ponudilo na ogled tudi atraktivno razstavo motociklov.

Tradicionalno srečanje starodobnih vozil – že sedemnajsto – je Društvo ljubiteljev starodobnih vozil Oldtimer klub Postojna priredilo na dan državnosti. Pred PTC Primorka se je pripeljalo več kot 200 udeležencev iz petih držav. Obiskovalci dogodka so lahko našli kar 128 vozil. Letos so na prizorišču izvedli tudi tekmovanje v spretnostni in točnostni vožnji za prvenstvo Zveze Slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil; po besedah **predstavnika društva Iztoka Bekša** se ga je udeležilo več kot 40 tekmovalcev. Prava paša za oči je bila vožnja udeležencev, saj so se s svojimi lično ohranjenimi vozili

v dopoldanskih urah zapeljali po bližnjih vaseh. V programu je bil tudi dobrodelni srečolov; za Varstveno-delovni center Postojna so zbrali 420 evrov. Na osrednji prireditvi so pripravili pasulj, ki so ga skuhali v restavrirani mobilni vojaški kuhinji. »Podarili so nam jo dediči pokojnega člana Marka Nelca,« je pojasnil Bekš. V Oldtimer klubu Postojna so zadovoljni, ker je večina uporabnikov parkirnih mest pred PTC Primorka upoštevala njihova navodila in so parkirišče izpraznili še pred dogodkom ter jim tako olajšali izvedbo srečanja.

Dan pred srečanjem so organizirali 2. Roletov memorial, v okviru katerega so pripravili razstavo staro-

Vinko Doles je iz lesa izdelal legendarni Tomos APN4.

dobnih motociklov. V obnovljenih prostorih nekdanje vojaške raketne obrambe zračnega prostora na Poljanah so predstavili kar 30 primerkov edinstvenih vozil različnih znamk. Med temi sta posebej izstopala Indian Big Twin Hedstrom (letnik 1914) in legendarni Tomos APN4, izdelan iz lesa izpod rok Vinka Dolesa. Prostor ima društvo v brezplačnem najemu, »tam so člani vložili ogromno dela.« Želijo si stalnega razstavnega prostora, ki bo odprt za javnost. »Naše društvo

raste, kmalu bomo imeli 200 članov. Razširili smo upravni odbor in pomladili vodstvo. To je zagrizlo v delo in rezultati so že vidni,« še ponosno pove Iztok Bekš. Potem doda: »Ne glede na vse okoliščine je v starodobništvu prišel čas, ko je ta hobi ekonomsko rentabilen. Vložek v starodobno vozilo se lahko večkrat povrne.«

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Obisk presega pričakovanja organizatorjev

Na prvi julijski dan se je na Titovem trgu začel 14. festival Poletni utrip. Letošnji ima tako osveženo podobo kot ime. Vse do 11. avgusta se bodo od torka do petka v središču mesta vrstile prireditve z znanimi estradniki in tudi manj zvenečimi imeni, a nič manj vrhunskimi glasbeniki. Vsi navdušujejo z nalezljivo dobro »štimgungo«. Zato ne preseneča, da je trg ob večerih poln, kot že dolgo ni bil.

Uvod v festival je bilo praznovanje 28. rojstnega dne Radia 94 s **Sopranosi, Vilijem Resnikom in Vesno Kovač**. Nato je **župan Igor Marentič** naznanil začetek festivala Poletni utrip in oder so zavzeli člani skupine **Bohem**. Ob koncu so se jim pridružile še **Šiške**. Naslednji večer so se predstavili **plesalci Srpskega prosvetnega društva Nikola Tesla**, sledil je koncert domačega **baritonista Jureta Počkaja s skritim gostom Dragom Mislejem Mefom**. Prekaljena glasbenika in številno občinstvo je žal presenetil dež. Zaradi slabega

vremena se je prvi jazz četrtak preselil v Hotel Kras, vendar sta **Maja Keuc** in **Jure Pukl** vedno in povsod odlična. Veliko obiskovalcev so v naslednjih večerih pritegnili: **Helena Blagne, Modrijani, Čuki** in še zlasti **Rudi Bučar**. Tudi letos je v goste prišel odličen **Jazz Punt Big Band** iz Tolmina. Za ljubitelje instrumentalne glasbe so bili nedvomno višek programa koncerti v okviru festivala Teden kitare, za zadovoljstvo ljubiteljev jazz pa skrbi **Bojan Volk** iz Jazz Hrama. Drugi in tretji jazz večer so popestrili **Martine Thomas&** in

Gwen Hughes. Najmlajše razveseljujejo otroške predstave.

moramo še koncerte, ki so se odvijali v Tednu kitare.

Sidonija Zega, organizatorka festivala, je z odzivom občinstva in potekom festivala zelo zadovoljna. »Verjeli smo v dober obisk, a do sedaj je presegel naša pričakovanja,« je zadovoljno povzela vtise. V okviru festivala se je oziroma se še bo zvrstilo 25 prireditev, dodati pa

Festival se nadaljuje, ponuja še veliko zanimivih dogodkov, zato lepo vabljeni. Podroben program je objavljen na 30. strani Postojnskega prepriha.

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Jure Počkaj in Drago Mislej Mef sta koncert zaključila v »izštekani« različici.

Velikooo otrok je potovalo po Sloveniji s popotnikom Jakom.

Modrijani so bili poslastica za ljubitelje narodno-zabavne glasbe.

Helena Blagne je koncert zaključila z napevom »Va pensiero« iz Verdijeve opere Nabucco.

Rudi Bučar je povsem napolnil trg in občinstvo ga tudi po »bisih« ne bi spustilo z odra.

Ukrajinski otroci se bodo lahko igrali na novem igrišču

V začetku julija so v Slavini predali namenu novo otroško igrišče ob kulturnem domu, v katerem je začasni dom ukrajinskih sirot. V vasi sicer že imajo igrišče, a so z donatorskimi sredstvi uredili še eno, da bi ukrajinski otroci imeli v neposredni bližini nastanitve še boljše pogoje za igro. Novo je seveda namenjeno tudi slavinskim otrokom.

Nekdanja stara šola v Slavini je spomladi postala nov dom 20 ukrajinskim otrokom. V Slavini imajo ustrezne pogoje za bivanje, pot do otroškega igrišča pa je bila nekoliko dolga, predvsem z malčki, saj za vseh 20 otrok skrbijo po tri vzgojiteljice. Zato so na pobudo **Miljane Butina Smrdelj** začeli zbirati donatorska sredstva preko pivškega Karitasa, akciji se je pridružila še Zveza prijateljev Moste-Polje. Za preureditev dobrih sto kvadratnih metrov dvorišča v otroško igrišče so potrebovali 11.600 evrov. Tla igrišča so obložili z gumijastimi ploščami, da je igra na prostem in na treh novih igralih varna in prijetna. Projekt je vodila Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna, saj tudi sicer koordinira vse aktivnosti v zvezi z namestitvijo in bivanjem ukrajinskih sirot in osebja.

Sicer pa se je v preteklem poldrugem mesecu vrstilo še nekaj dogodkov za dobro počutje in

Na kulturno-družabnem dogodku so se spletle nove vezi med domačini in ukrajinskimi prišleki.

občutek sprejetosti ukrajinskih sirot in osebja. Ljubljanske mlekarne so jim na pobudo Občine Postojna donirale najljubšo poletno sladico – sladoled. Izročila sta ga **župan Igor Marentič** in **direktorica občinske uprave Marina Rebec**.

Sredi junija so za prijetno druženje poskrbeli tudi Slavinci. Ti so sicer večkrat pokazali, da so ljudje odprtih src. Organizirali so druženje s prijetnim programom, pogostitvijo ter izrazi dobrodošlice in spoznavanja. Podmladek Kulturnega dru-

štva Borovnica je v ukrajiniščini uprizoril priljubljeno pravljico Ele Peroči Muca copatarica. V programu so sodelovali tudi ukrajinski otroci in njihove vzgojiteljice; zapeli so ukrajinsko ljudsko pesem. S plesom ga je zaokrožila borovniška otroška folklorna skupina Coklarči. Domačini so svoje gostoljubje izkazali v sproščenem vzdušju, ko so na mize prihajale jedi z žara in sladke dobrote. Med slednjimi so bile tudi ukrajinske piroške. Pripravilo jih je ukrajinsko osebje.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Poostren nadzor v slavenski »sirotišnici«

Anonimne prijave obtožujejo dve ukrajinski delavki v Slavini nasilja nad otroki. To je popolnoma nedopustno, se strinjajo pristojne službe, ki so se vključile v razreševanje konflikta. Sporni osebi so umaknili, v dnevno varstvo so vključili dve slovenski vzgojiteljici, na ministrstvih pa se dogovarjajo o vključitvi otrok v vrtec. Primer preiskuje tudi policija.

Kot zagotavljajo na Centru za socialno delo (CSD) Primorsko-Notranjska, so na prijave o domnevnem nasilju nad sirotami v Slavini nemudoma odreagirali z ugotavljanjem ogroženosti otrok. Za zaposlene v Slavini so pripravili tudi dvodnevno izobraževanje o ničelni toleranci do nasilja, podrobnejših informacij pa zaradi postopka v teku ne dajejo.

»CSD prav tako tedensko z obiski spremlja otroke, ki so nastanjeni v Slavini. Zaposlenim v Slavini smo na razpolago za pomoč, podporo in usmerjanje tako glede potreb otrok kakor

tudi glede njihovih stisk,« je pojasnila **strokovna delavka Špela Štrukelj**.

Poleg Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) zelo pozorno spremlja razmere tudi Urad vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov. »Na Urad je prišla prijava, in smo jo odstopili organom pregona. Prav tako smo opravili razgovor s predstojnico sirotišnice,« so zapisali.

Po sestanku direktorice Urada ter predstavnikov MDDSZ in SGLŠ s predstojnico in osebjem v Slavini so sklenili, da se obe ukrajinski zaposleni, osumljeni neprimernega ravnanja z otroki, umakne od neposrednega dela z otroki, v dnevno varstvo pa se intenzivno vključita dve slovenski delavki.

»Osebjem je bilo jasno povedano, da je vsakršno nasilje nedopustno in da bo nadzor nad delom v sirotišnici poostren. Hkrati smo jim ponudili vso pomoč, ki je v naši pristojnosti,« so potrdili na MDDSZ. Zagotovili so, da bo za otroke iz ukrajinske sirotišnice ustrezno poskrbljeno.

Z Urada sporočajo še, da so v proračunu na voljo sredstva za zaposlitev šestih vzgojiteljic, ki bodo

pomagale pri negi in vzgoji otrok. Ministrstvo za delo se bo preko Slovenske filantropije in drugih organizacij povežalo s prostovoljci za pomoč pri skrbi za otroke z uvedbo rednih programov dnevnih aktivnosti. MDDSZ in Ministrstvo za izobraževanje in šport pa se pogovarjata o morebitni vključitvi otrok v vrtec že prihajajočo jesen.

»Pristojnemu CSD smo na ministrstvu obljubili vso podporo, tudi finančno, če bi jo potrebovali,« so še povedali na ministrstvu. Civilna zaščita pa se je v razreševanje problematike vključila z iskanjem dodatnih prostorov za dnevne aktivnosti otrok.

Sum nasilja nad ukrajinskimi otroki obravnavajo tudi na Policijski upravi Koper. Obstoj morebitnega kazniviga dejanja ali prekrška bodo preverili v sodelovanju z vsemi pristojnimi institucijami. Na Policiji pa so prejeli tudi ovadbo vzgojiteljev ukrajinskih sirot zoper neznanca, ki jih je prijavil na CSD. Obtožujejo ga obrekovanja in blatenja.

Mateja Jordan

Na pragu poletja je Postojno zaznamovala košarka.

KOŠARKA

Postojna je bila na začetku poletja že po tradiciji v znamenju košarkarskega vrveža. Med 26. junijem in 9. julijem so namreč potekali kar trije košarkarski tabori – slovenska in mednarodni.

Najprej so svoje košarkarsko znanje nadgradili fantje. Postojnska košarkarska igrišča so zavzeli med 26. junijem in 2. julijem. Tabora se je udeležilo 150 nadobudnih košarkarjev. To je bila že 46. izvedba tabora v Postojni. Fantje so pridno trenirali dvakrat na dan, zvečer pa odigrali še tekme. Tabor sta obiskala naša zlata reprezentanta **Klemen Prepelič** in **Gasper Vidmar**. Fantje so si ogledali tudi kvalifikacijsko tekmo med Slovenijo in Hrvaško.

Za njihovim taborom pa sta sočasno potekala še tabora za dekleta, in sicer slovenski za 40 igralk in 5 trenerjev ter mednarodni za 20 sodnic in 20 trenerk iz 28 držav v sklopu mednarodne organizacije FIBA. Na 15. izvedbi mednarodnega tabora je sodelovalo tudi 8 FIBA inštruktorjev. V jutranjih urah je slovenski del tabora pridno treniral, mednarodni pa je imel kliniko; na njej so sodelovali tudi postojnski fantje do 16 let in demonstrirali različne vaje. V popoldanskih urah sta se oba tabora združila in opravila skupni trening. Sledile so še tekme in na njih so sodelovale tudi sodnice.

Boštjan Blaško

BALINANJE

Zadnji konec tedna v juniju je v Miljah pri Kranju potekal ekipni veteranski balinarski turnir v četverkah. Postojnska je osvojila odlično drugo mesto.

Na veteranskem balinarskem turnirju sodelujejo igralci, starejši od 55 let. Med trinajstimi ekipami so nastopili tudi veterani BK Postojna v postavi: **Željko Maček, Dušan Jurca, Franko Sajovic** in **Darko Gerlica**. Osvojili so drugo mesto, v finalnem obračunu je bila boljša le ekipa Goriških Brd (Vipolže).

KARTING

V belgijskem Genku je prejšnji mesec potekala uvodna mednarodna karting preizkušnja za mlade tekmovalce – FIA Academy Trophy. Z veliko uspeha je na dirkališču nastopil tudi 14-letni Postojnčan **Aleksandar Bogunović**. V konkurenci 54 voznikov je posegel po visokem petem mestu.

Aleksandar Bogunović na uvodni mednarodni karting dirki za mlade tekmovalce osvojil peto mesto.

Naš nadarjeni voznik je letos namreč prestopil v mladinsko konkurenco in že na prvi preizkušnji združil tako talent kot izredno fizično pripravljenost. Aleks je na tekmi zastopal barve Slovenije z licenco AMZS. S petim mestom je zabeležil doslej najboljši slovenski izid v mednarodnem merilu, obenem tudi najboljši slovenski rezultat v zgodovini tega tekmovanja.

Že na predhodnih treningih in kvalifikacijah je bil član kluba AK ABA Racing Prestranek zelo hiter, a je o visoki uvrstitvi odločal tudi dodeljen dirkalnik. V skupni uvrstitvi je **Aleksandar Bogunović** trenutno šesti, pred njim pa sta sedaj še dve mednarodni preizkušnji. Druga karting tekma poteka te dni v italijanski Cremoni, septembra pa čaka Aleksandra še nastop v Le Mansu (v Franciji).

Lina Eržen je na mladinskem jadralskem svetovnem prvenstvu v disciplini IQFOIL osvojila bronasto odličje.

JADRANJE

V Haagu se je sredi tega meseca skoraj cel teden odvijalo mladinsko jadralsko svetovno prvenstvo v več jadralskih razredih. Nastopila je tudi peščica mladih slovenskih jadralcev in jadralk, med njimi tudi brat in sestra Val in Lina Eržen iz Planine. Lep mednarodni uspeh je dosegla 17-letna Lina, saj je osvojila bronasto odličje.

Preostali tekmovalci so dosegli skromnejše uvrstitve, njen brat Val je pristal na končnem 18. mestu. Lina je tekmovala v novi olimpijski disciplini IQFOIL v zelo težkih razmerah – šibkem vetru in močnem toku, zato so nekateri plovili kar odpadli. Že na začetku ji je šlo dobro, uvrstila se je pod sam vrh. Po desetih plovih je bila dvakrat prva ter po trikrat druga in tretja. »Težka tekma, lahko bi bilo še bolje, vendar sem vseeno ponosna na rezultat,« je povedala Lina. Zdaj je že na novih pripravah v Dalmaciji.

KEGLJANJE

Pred kratkim se je v kegljaški športni panogi končal redni poletni prestopni rok. Kegljaška sezona 2022/23 se bo pričela v začetku septembra, ko bo na sporedu nekaj državnih prvenstev za mlajše kategorije, 24. septembra pa se bodo pričela vsa ligaška tekmovanja pod okriljem Kegljaške zveze Slovenija.

Registracijska komisija pri KZS je odobrila, da lahko trojica kegljačev – **Miran Poprask, Jože Makoter** in **Julijan Puntar** – iz KK Pivka prestopi v KK Proteus Postojna, kjer so nekdaj že nastopali. Iz Adrie Ankanan se v Proteus II, ki nastopa v 2. Slovenski ligi – zahod, seli tudi **Milenko Košpenda**. Največja okrepitev za postojnski klub pa je prihod državne reprezentantke **Patricije Bizjak** (iz tujine), sicer aktualne državne prvakinja za sezono 2021/22. Odslej bo nastopala za našo, postojnsko žensko ekipo.

Brane Fatur

Jasna Šebjanič Pupis in Dragica Lapajne sta se na veteranskem evropskem prvenstvu v namiznem tenisu uvrstili med osmerico najboljših.

NAMIZNI TENIS

V italijanskem Riminiju je konec junija potekalo veteransko evropsko prvenstvo v namiznem tenisu. V dveh predhodnih letih ga ni bilo, pa tudi tokrat je bilo število nastopajočih omejeno na še vedno visoko število – tri tisoč. Prvenstva se je udeležilo 30 slovenskih veteranov in veterank, ki so si to pravico zagotovili na našem državnem prvenstvu. V svoji kategoriji je nastopila tudi Postojnčanka Jasna Šebjanič Pupis, veteranska podprvakinja Slovenije, sicer najboljša postojnska igralka.

V njeni kategoriji je nastopilo 80 igralk iz vse Evrope, v zelo močni konkurenci pa ni prišla do vidne uvrstitve. Mnogo boljša je bila med dvojicami, kjer se ji je s partnerico **Dragico Lapajne** uspelo uvrstiti med najboljšo osmerico. Nastop Postojnčanke **Jasne Šebjanič Pupis** je primerno podprla tudi Občina Postojna.

ŠAH

Zadnji junijski konec tedna se je v Radencih odvijalo posamično državno prvenstvo za mlajše kategorije, od U-8 do U-18, v standardnem in pospešenem šahu. Med številnimi igralci in igralkami je bila tudi šesterica mladih iz ŠK Postojna. Ponovno so se zelo izkazali, saj so osvojili pet medalj in štiri državne naslove.

Spet sta blestela **Anja Beber** (v kategoriji U-12) in **Leon Škrbec** (U-16). Postala sta prvaka tako v standardnem kot pospešenem šahu. Anja se razvija v eno najboljših mladih šahistk v Sloveniji. Ponovila je lanski uspeh in turnir končala

Anja Beber (U-12) in Leon Škrbec (U-16) sta postala prvaka tako v standardnem kot pospešenem šahu.

brez izgubljene igre ter si tako priigrala tudi vozovnico za nastop na evropskem in svetovnem prvenstvu.

Leon je nadgradil lansko drugo mesto in si z letošnjim naslovom priboril nastop za reprezentanco Slovenije na evropskem prvenstvu, ki poteka v grškem Solunu. Mlada **Tisa Mazi Petrič** (U-8) je na prvenstvu nastopila prvič in presenetila z osvojitvijo tretjega mesta, v pospešenem šahu je bila četrta. **Kaja Strnad** (U-12) je osvojila osmo in četrto mesto.

Tudi prvošolca **Rok Kragelj** in **Jaka Tomič** sta nastopila prvič; Rok je bil osmi in deseti, Jaka pa trinajsti in štirinajsti.

ATLETIKA

Zadnji junijski konec tedna je na velenjskem stadionu potekalo posamično atletsko prvenstvo Slovenije za člane in članice v večini atletskih disciplin. Tudi tokrat sta se z naslovi državne prvakinja in državnega prvaka izkazala postojnska atletinja **Kaja Debevec** in atlet **Klemen Vilhar**.

Oba sicer že vrsto let tekmujeta za kluba iz drugih mest in sta skupno osvojila kar štiri naslove državnih prvakov, kar pa v njunem mestu in atletskih krogih ni prav nič opazno. Izkušena reprezentantka, 25-letna **Kaja Debevec**, ena najboljših slovenskih sprinterk, je za ljubljanski MASS osvojila tri naslove – v teku na 100 m, 200 m in v štafeti 4 x 100 m. **Klemen Vilhar** (AK Radovljica) je postal prvak v teku na 3000 m zapreke, srebrno medaljo pa je osvojil v teku na 1500 m.

NOGOMET

Še pred nekaj sezonami so obiskovalci lahko imeli na stadionu v Športnem parku priložnost gledati drugoligaške nogometne tekme. Domača zasedba FC Postojna je bila sestavljena mednarodno – s tujim trenerjem na čelu in tujim finančnim vložkom. Žal zgodba kljub visokoletečim ciljem in spogledovanju z našo prvo nogometno ligo ni trajala dolgo.

Iz druge lige so izpadli v tretjo, prišla je epidemija covida-19, sledili so neredno igranje, številni odhodi nezadovoljnih igralcev in pravo životarjenje v 3. SNL – zahod v sezoni 2021/22. Ta se je končala klavrno, kar je napovedoval že zaključek jesenskega dela. Na njegovo zadnjo tekmo v Tolminu Postojnčani sploh niso odpotovali, baje zaradi obolevnosti igralcev. Tega vodstvo tekmovanja ni upoštevalo. Tako so Postojnčani tekmo izgubili 3 : 0 brez borbe in zasedli zadnje mesto na lestvici. Spomladi so se sicer pokazali trenutki rešitve iz krize, vendar sta kasneje zaradi slabih razmer in pomanjkanja igralcev odšla še dva trenerja, tretji pa je na tekmah celo igral. Sledili so zelo slabi rezultati tako doma kot na tujem, o prejetih golih in nepopolni ekipi ne bi pisali. In FC Postojna je kljub nekaterim entuziastom, ki so bili še vedno z ekipo, nezadržno tonil. Na zadnjo tekmo 26. kroga v Škofjo Loko proti Aralu sploh niso odpotovali. Vzrok: premajhno število igralcev.

Na koncu prvenstva je Postojna zasedla zadnje, 14. mesto z vsega desetimi točkami in z izjemno neugodno razliko golov (25 : 98). Izpad iz tretje lige je prinesel nastopanje v tako imenovani Primorski ligi. Nanj se niso prijavili, kajti star klub je enostavno poniknil. Po nekaterih vesteh naj bi se organizacijsko združila tako razvpiti FC Postojna kot NK Proteus (ta pa ima le številne mlajše selekcije). Lahko se zgodi, da na stadionu v Športnem parku v jeseni ne bo članskih nogometnih tekem.

V nogometni sezoni 2022/23 bo za sežanski prvoligaški klub NK Tabor zaigral tudi mladi nogometni vratar iz Postojne, 21-letni **Alen Jurca**.

V mlajših selekcijah (med kadeti in mladinci) se je kalil pri NK Maribor in bil tudi občasni mladinski reprezentant Slovenije. Po končanem mladinskem stažu v štajerski prestolnici je prestopil v NK Jadran Dekani (ta je minulo sezono uspešno nastopal v 2. SNL). Alen je bil prvi vratar v klubu in se je z branjenjem vrat zelo izkazal, tako da je v tem prestopnem roku pristal v bližnji Sežani pri NK Tabor in tam bo odslej drugi vratar.

Športno stran je pripravil Brane Fatur.

Na obisku pri počitnikarjih v Pacugu

Tudi letos so se otroci postojnske in pivške občine odpravili na letovanje v Pacug. Na počitnicah so jih obiskali tudi podžupan Andrej Berginc, direktorica občinske uprave, Marina Rebec ter Loredana Ogrin Marušič, sekretarka za področje pravnih, splošnih zadev in družbenih dejavnosti in Alenka Hladnik Suša, višja svetovalka za družbene dejavnosti.

Otroci na počitnicah uživajo. Dneve si zapolnijo s plavanjem in igrami v vodi, sodelujejo v raznih delavnicah, vestno pospravljajo svoje sobe, igrajo športne igre ... Obiska podžupana so se zelo razveselili. Le-ta pa jim je prinesel tudi praktična darila in sladkarije.

Na podlagi Javnega razpisa za izbiro organizatorjev zdravstvenih letovanj otrok in šolarjev v letu 2022 je Zavod za zdravstveno letovanje RS, za področje občine Postojna in občine Pivka, za organizatorja letovanja izbral Društvo prijateljev mladine PO-PI, ki deluje pod okriljem Zveze prijateljev mladine Ljubljana Vič

– Rudnik. Udeležba na letovanju je sofinancirana tako s strani zavoda za zdravstveno zavarovanje kot tudi Občine Postojna ter staršev.

V dveh terminih se bo letošnjega letovanja udeležilo skoraj 150 otrok.

“Ljubezen je razlog za mir”

Tako se je glasil naslov dobrodelnega koncerta za mir v dvorani centra Mariapoli v Planini, ki so ga sredi junija izvajali otroci podružnične šole Planina.

Ideja se je rodila med otroci kmalu potem, ko se je začela vojna v Ukrajini. Vprašali smo se namreč, kaj lahko naredimo za mir. Sledila so razmišljanja o miru, ki so jih zapisali otroci in so bila rdeča nit koncerta. Tudi izbrane pesmi so zbudile v nas empatijo do vseh trpečih žrtev vojne. Starejši otroci so prepevali, najmlajši pa so na odru zaplesali slovenski ljudski ples. K boljšim medsebojnim odnosom pa je dodatno vzpodbudila še igrice.

Ob vходу v dvorano so se vrstile risbe otrok, ki so nagovarjale k miru, ljubezni, spoštovanju. Za žrtve ukrajinske vojne smo zbrali 730 evrov prostovoljnih prispevkov. Nekaj misli otrok:

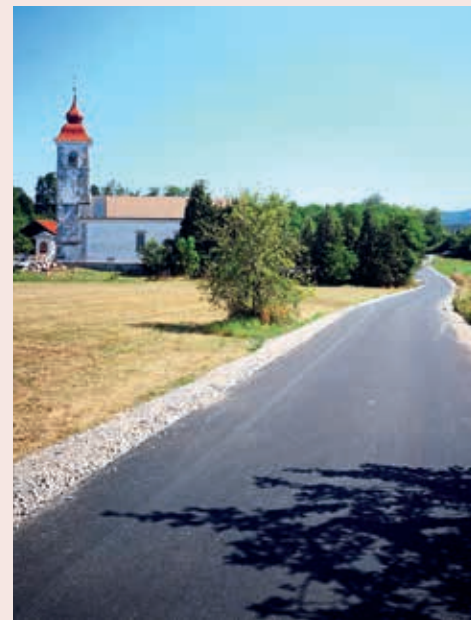
- »Mir pomeni mirno življenje, nobenih vojn, nobenih pobijan. Mir je hvaležnost za vse lepe, pomembne stvari.«
- »Nekateri so brez hrane in brez vode. Nekateri nimajo staršev, drugi so na mrazu. Nekateri se morajo boriti. Prosim, naj se vojna čimprej konča.«
- »Za mir potrebujemo prijazno, dobro politiko. Ustavimo vojno. Ustavimo politike, ki delajo vojno. Politiki lahko ustvarijo mir.«

Otroci so nam vse povedali. Zdaj smo na vrsti odrasli. Vprašajmo se, kaj lahko storimo.

Mateja Magajna

Občinske ceste z novimi preplastitvami

V teh dneh potekajo preplastitve nekaterih najbolj dotrajanih odsekov občinskih cest.

Dela med Štivanom in Gradom Prestranek so v sklepni fazi, prav tako se končuje prenova ceste med Hruševjem in Orehkom.

V letošnjem letu lahko novo preobleko cestišča pričakujemo še v Studenem in še na nekaterih ostalih cestnih odsekih v mestu Postojna in drugod po občini.

Mobilnost za vse

Ljudska univerza v Postojni, Zavod Znanje Postojna je pridobila dotacijo v okviru programa Evropske unije, Erasmus plus za izvedbo mobilnosti z namenom obogatitve in nadgradnje programov za ranljive skupine. V okviru tega smo v maju in juniju izvedli mobilnosti.

Nina Vanita iz Točke moči se je udeležila tečaja za vodenje družabnih meditacij na Humaniversity. Meditacije boste lahko izkusili na letošnjem festivalu Zmaj 'ma mlade.

Druga mobilnost pa se je v juniju odvila v Zagrebu, kamor sta **Nina Potrebuješ** in **Ksenja Su-**

lič, mentorici PUM-O odšli na obisk in izmenjavo dobrih praks na Pravni fakultet Sveučilišča v Zagrebu. Izmenjava je potekala na Študijskem centru za socialno delo, kjer so prisotni govorili o delu mladih, o izzivih, s katerimi se srečujejo pri takem delu, o izboljšavah in pomanjkljivostih.

Sopotniki na dopustu

Zavod Sopotniki obvešča, da se prevozi starejših med 25. julijem in 5. avgustom ne bodo izvajali zaradi letnega dopusta zavoda. Tudi prostovoljci, ki so vsakodnevno na voljo za nesebično pomoč, si namreč zaslužijo oddih in počitnice.

Sopotniki se vsem uporabnikom zahvaljujejo za razumevanje.

Postojnčani uspešni na tekmovanju v gasilski orientaciji

V soboto, 25. junija, je v Sečovljah potekalo 12. regijsko tekmovanje v gasilski orientaciji. Gre za gasilsko-športno disciplino, v kateri tekmujejo najmlajši člani gasilske organizacije (pionirji), malo starejši mladinci ter pripravniki.

Ekipa treh mora na neznanem območju kar najhitreje opraviti s progo, na kateri mora pokazati tudi gasilsko znanje. Ekipa prostovoljnih gasilskih društev iz GZ Postojna so osvojile odlične rezultate in si priborile nastop na državnem tekmovanju, ki bo predvidoma v sep-

tembru. Skupaj je iz GZ Postojna nastopilo 14 ekip.

Ekipam in njihovim mentorjem iskreno čestitamo. Šolske počitnice pa naj izkoristijo tudi za priprave na državno tekmovanje.

GZ Postojna

ORGANIZATOR: Športno društvo Postojna teče

SPLETNA STRAN: www.postojnatece.si

FACEBOOK: <https://www.facebook.com/postojnskitek/>

KONTAKT: postojnskitek@gmail.com

Predprijava do 16.8.2022 na spletni strani postojnatece.si.

Prijave bodo možne tudi na dan tekm.

9:00
OTROŠKI
10:00
ODRASLI

komus
Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema
- ❖ urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o

Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Srečanje gasilskih veteranov

V soboto, 2. julija, je v Postojni potekalo 3. regijsko srečanje gasilskih veteranov Obalno-kraške regije (OKR).

Srečanja se je udeležilo preko 200 veteranov in veterank iz vseh šestih gasilskih zvez. Po ugodnih formalnostih in pozdravih so se udeleženci odpeljali na OSVAD Poček, kjer so si ob vojaški razlagi ogledali rajon ciljev. S Počka so se zapeljali do Parka vojaške zgodovine v Pivki, druženje pa zaključili v lovski koči nad Gorenjami.

GZ Postojna se iskreno zahvaljuje vsem, ki so srečanje omogočili in organizirali. Še posebna zahvala gre Danilu Urhu in Alojzu Bedeniku iz PGD Postojna. Prav tako se zahvaljujemo Občini Postojna in Občini Pivka ter Slovenski vojski, ter vsem posameznikom in podjetjem, ki so s svojim prispevkom

omogočili, da je srečanje naših veterank in veteranov minilo v prijetnem in nepozabnem vzdušju.

GZ Postojna

Pohod veteranov policije »Koper-Cerje-Triglav«

Člani Policijskega veteranskega društva SEVER za Primorsko in Notranjsko, smo se letos že četrty podali na sedaj že tradicionalni pohod iz Kopra preko Cerja do Triglava.

Pohoda se udeležujejo tudi člani Odbora Notranjska, ki ga sestavljajo občine Ilirska Bistrica, Pivka, Cerknica, glavnina članov pa je iz občine Postojna. Letos smo se na pohod iz Kopra odpravili že 2. julija. Pohodnike je pot vodila preko kraškega roba do Sežane in preko

Komenskega in Goriškega Krasa do Čepovana. Od tu do Tolmina in planine Razor. Podali smo se do planinskega doma Na Komni – Doma pri Triglavskih jezerih – Doma na Doliču in Doma Planika. Po sedmih dneh hoje in po prehojenih več kot 200 kilometrih smo se 8. julija povzpeli na vrh Triglava. V soboto je sledil še spust na Polkljuko, kjer smo se udeležili vsakoletne osrednje proslave ob 36. Spominskem pohodu na Triglav.

Izvedba pohoda je velik logistični in pa tudi finančni zalogaj. Člani PVD SEVER za Primorsko in Notranjsko se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali.

Besedilo: Franko Zadnik; fotografija: arhiv pohodniške sekcije

Proslava v spomin na dan borca in 100. obletnico rojstva Karla Destovnika Kajuha

»4. julij 1941 je bil dan, ko je CK KPJ pozval vse narode k oboroženemu odporu proti okupatorju. Takrat se je začel upor, ki je po letih težke borbe privedel do svobode slovenskega naroda,« je dejal predsednik Zveze združenj borcev NOB Slovenije, Marijan Križman na proslavi, ki je potekala v parku ob Zeleni dvorani v Postojni.

Podžupan Občine Postojna Andrej Berginc je v svojem pozdravnem nagovoru dejal, da si bo vedno prizadeval za prave vrednote, kot so bile vrednote NOB. Predsednik Združenja borcev Postojna Jerko Čehovin pa se je dotaknil trenutnih razmer v katerih živimo.

V uradnem delu so predsednika Križman in Čehovin ter predsednica KO ZB Postojna Katja Vuga podelili bronasto plaketo - priznanje ZZB NOB Slovenije dolgoletni članici Milki Bajc iz Hrenovic za njeno dolgoletno in požrtvovalno delo v tej organizaciji. Za glasbene vložke je v uradnem delu poskrbela vokalna skupina Brkinci. Drugi del proslave »Recital, posvečen 100. obletnici rojstva

Karla Destovnika Kajuha«, se je začel s pesmijo Dore Hrvatič: Kajuhovo leto. Nato pa so vajeti prevzeli Darko Nikolovski in ansambel Ovce. Pri recitalu je z najavo pesmi sodelovala Marjana Centa. Prijetno druženje se je nadaljevalo še po izvedbi primorske himne Vstajenje Primorske.

Katja Vuga

Besedila niso lektorirana.

OBČINA POSTOJNA

JAVNI RAZPIS za spodbujanje poslovanja podjetij v posebnih okoliščinah (julij 2022)

Na spletni strani Občine Postojna je bil 1. julija objavljen Javni razpis za spodbujanje poslovanja podjetij v posebnih okoliščinah (julij 2022), katerega rok za oddajo vlog prijaviteljev poteče z 29. 7. 2022.

Predmet javnega razpisa je dodelitev proračunskih sredstev v obliki sofinanciranja upravičenih stroškov, ki so upravičencem nastali v obdobju upravičenosti (t.j. od vključno dne 1. 1. 2022 do vključno dne 30. 6. 2022) in so bili realizirani. Namen pomoči pa je blaženje posledic, nastalih zaradi izvajanja projekta »obnove gospodarske javne infrastrukture Tržaške ceste, Stritarjeve ulice in Jenkove ulice-vzhod v Postojni«, ki se odražajo v nezmožnosti poslovanja oziroma v bistveno zmanjšanem obsegu poslovanja podjetij oz. poslovnih subjektov.

Vabimo vas, da si javni razpis, skupaj z razpisno dokumentacijo ogledate na spletni strani Občine in da nas v primeru potrebe po dodatnih informacijah ter pomoči pri izpolnjevanju ter pojasnjevanju obrazcev kontaktirate na enega od naslednjih naslovov:

- tel. št.: 05 7280 754 (Metoda Rainer), e-naslov: metoda.rainer@postojna.si ali
- tel. št.: 05 7280 725 (Kristina Kalister), e-naslov: kristina.kalister@postojna.si.

V delavskem kampu v Orehku vabijo domačine k sodelovanju

V Orehku, v namensko vzpostavljenem naselju, namenjenem delavcem iz turškega podjetja, ki opravljajo gradbena dela na trasi drugega tira, za potrebe organiziranega vsakdana, vabijo k sodelovanju posameznike ustreznih profilov iz lokalnega okolja.

Vas morda zanima delo v kampu v Orehku? Turško podjetje si želi sodelovanja z naslednjimi profili:

- VOZNIK (4 osebe)
- DOSTAVLJALEC HRANE/ STREŽNIK (4 osebe)
- HIŠNIK/ VZDRŽEVALEC (6 oseb)
- KUHINJSKI POMOČNIK (6 oseb)
- KUHARSKI POMOČNIK (6 oseb)
- DELO V PRALNICI (6 oseb)
- POMOČ V ADMINISTRACIJI (1 oseba)

Pogovori za delo bodo potekali predvidoma 9. avgusta ob 10. uri v Hotelu Epic v Postojni.

Več informacij: Fatmir Behadini, 040 324 315, fatmir.behadini@ym.com.tr

Planinsko društvo Postojna odda v najem kočo Mladiko na Pečni rebri

- Najem velja za določen čas z možnostjo podaljšanja. V koči je možna strežba pijače in priprava hrane.
- Objekt je skladno z Zakonom o gostinstvu uvrščen med gostinske obrate, za katere velja Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o minimalnem obsegu za opravljanje gostinske dejavnosti.
- Koča Mladika je uvrščena med planinske postojanke III. kategorije pri Planinski zvezi Slovenije in je zato pri poslovanju in obratovanju potrebno upoštevati Pravilnik o planinskih kočah, bivakih in planinskih učnih središčih.
- Za najem koče se lahko prijavijo pravne ali fizične osebe, ki izpolnjujejo in sprejemajo pogoje na osnovi omenjenih Zakona in Pravilnika ter ostale zakonodaje s področja gostinstva in turizma.
- Zainteresirani lahko prijavo za najem koče oddajo na elektronski naslov info@pdpostojna.si.

Več informacij o najemu najdete na spletni strani društva <https://pdpostojna.si/>.

Upravni odbor Planinskega društva Postojna

KOMUNALA
SEŽANA PE Postojna**POGREBNA
DEJAVNOST
05 73 11 242****CVETLIČARNA
065 55 96 50****KJE SMO?
Kosovelova ulica 1,
6230 POSTOJNA**

ODVZEM VODE IZ HIDRANTOV JE PREPOVEDAN IN OGROŽA NAŠO PITNO VODO

Hidranti so namenjeni izključno zagotavljanju požarne varnosti in vzdrževanju vodovodnega sistema, njihova nenadzorovana uporaba lahko povzroči tudi težave pri oskrbi prebivalcev s pitno vodo.

Odvzem vode brez predhodnega dovoljenja je neodgovorno ravnanje, početje pa se kaznuje.

V kolikor občani vendarle potrebujete dodatno vodo (npr. za zalivanje, za živino, za ravna dela...), je to možno urediti na sedežu podjetja Kovod Postojna.

Prijava kršitev nedovoljenega odvzema vode iz hidrantov:

- Kovod Postojna (05 700 07 80, info@kovodpostojna.si)
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Postojna (05 726 55 69, inspektorat@postojna.si)

poletni
KINO
eksperiment
Mladinski center Postojna

03.08 SRE ob 21.00	Vojvoda komična drama (VB / 2020 / 96')
10.08 SRE ob 21.00	Iskre v času – svetovni računalniški podvig dokumentarec (Slo / 2020 / 82')
13.08 SOB ob 21.00	Pot domov dokumentarec (Slo / 2022 / 84')
17.08 SRE ob 21.00	Vse povsod naenkrat akcijska komedija (ZDA / 2022 / 139')
ČET 25.08	17.00 Tudi miši gredo v nebesa sinhronizirana risanka (koprod. / 2021 / 80') 21.00 Orkester drama (Slo / 2021 / 111')
ČET 01.09	17.00 Škratki sinhronizirana risanka (Nem / 2019 / 78') 21.00 Zgodba Save dokumentarec (Slo / 2021 / 82')
08.09 ČET ob 21.00	Prasica, slabšalni izraz za žensko komična drama (Slo / 2021 / 90')

Veselo bo!

**zmaj
ma
mlade**

Poletni
kulturni
festival.

Programski izbor: **tor., 23. 8.** Odrptje festivala s Kataleno • **sre., 24. 8.** Koncert Sara Renar (Hr), Kiki • **čet., 25. 8.** Ulična predstava Milena Župančič v tej predstavi ne igra • **pet., 26. 8.** Koncert 7AM, Jimmy Barka Experience • **sob., 27. 8.** Koncert Pliš • **ned., 28. 8.** Večer stand-up komedije • **pon., 29. 8.** Razstava plakatov Marka Breclja • **tor., 30. 8.** Ulična predstava Mesarica • **sre., 31. 8.** Koncert Noreia in Jani Kovačič • **čet., 1. 9.** Ognjena predstava Sodrga • **pet., 2. 9.** Koncert drill, Sandi MVP • **sob., 3. 9.** Koncert Brkovi (Hr) • **ned., 4. 9.** Po-stoj na živi ulici • Koncert Avtomobili

Celoten program najdete na zmaj-ma-mlade.com.

Vol. 26

**Postojna,
23. avgust -
4. september**

Sofinancirata:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

OBČINA
POSTOJNA

Besedila niso lektorirana.

Vodnik dogajanja v občini Postojna

19. avgust 2022

15:00 **ACCESS BARS**

20:00 **IZMENJAVE**

VGC Točka Moči

- Brezplačno.
Več informacij in prijave na: točka.moci@zavod-znanje.si

 Zelena dvorana Postojna

20. avgust 2022

17:00 **POSTOJ IN NABERI**

Kulturno športno društvo Koče

- Delavnice nabiranja zdravilnih zelišč v Pivški dolini. Udeležba je brezplačna.

 Začetek - Športno in otroško igrišče v Kočah.

27. avgust 2022

17:00 **OBELEŽUJEMO
40. OBLETNICO
USTANOVITVE
DRUŠTVA
INVALIDOV
POSTOJNA**

Društvo invalidov Postojna

 Epic

3. september 2022

9:00 **SLAVINŠKA
GRADIŠČA**

Kulturno športno društvo Koče

- Ogledni pohod po nekdanjih utrdbah rimske vojske in slovanskih prebivalščih

 Vaška hiša v vasi Koče

september

predvidoma sobota,
datum bo objavljen kasneje

**cel dan 13. DOBRODELNO
KOLESARJENJE
»NA KOLO GREM ZA
DOBER NAMEN«**

KŠD Mušketirji

- Tradicionalno rekreativno kolesarjenje za odrasle

in družine v okolici Postojne.
Start in cilj bo v Postojni.
Prostovoljni prispevki bodo podarjeni v dober namen.

 Postojna in okolica

15. september 2022

20:00 **Koncert
ESCARNIUM (BRA),
ROTBORN (BRA)**

MCP

 Postojna

27. september 2022

20:00 **Koncert
HEXIS (DK),
IAMDISEASE (SLO)**

MCP

 Postojna

Vsak torek

8:00 **JUTRANJA VADBA
IN
MEDITACIJA**

VGC Točka Moči

- Brezplačno.
Več informacij na: točka.moci@zavod-znanje.si

 Zelena dvorana Postojna

Vsak četrtek

15:00 **ROČNA DELA,
ŠTRIKANJE
IN
KVAČKANJE**

VGC Točka Moči

- Brezplačno.
Več informacij na: točka.moci@zavod-znanje.si

 Zelena dvorana Postojna

Vsak petek

15:00 **SKLOP SREČANJ
17:00 »DOBRO SEM«
ZA ODRASLE**

VGC Točka Moči

- Brezplačno.
Več informacij in prijave na: točka.moci@zavod-znanje.si

 Zelena dvorana Postojna

Poletni utrip

četrtek, 28. julij, 20.30
Jazz četrtek
TECHNO VIKINGS
večer akustične ulične glasbe

petek, 29. julij, 20.30
Koncert skupine
DRUGO DUGME

torek, 2. avgust, 20.30
Koncert skupine
PRIZMA

sreda, 3. avgust
19.00 - Otroška predstava
V KNJIGI SKRITI ZAKLAD
21.00 - Projekcija filma
»3, 2, 1, 0 SLOVENIJA JE
EVROPSKI PRVAK«

četrtek, 4. avgust, 21.00
Projekcija filma
NJEVOVA EKSELENCA
GRAD HAASBERG

petek, 5. avgust, 20.30
Koncert skupine
TURN ON IRISH

torek, 9. avgust, 20.30
Opera **CARMEN**
Operna akademija Pehlivanian

sreda, 10. avgust, 19.00
PASJI POLETNI DAN
predstavitev različnih
pasem psov

četrtek, 11. avgust, 20.30
Dalmatinski večer s
KLAPO LEUT

Prijazno povabljeni!

 OBČINA POSTOJNA

FESTIVAL POSTOJNA 2022
od 1. julija do 11. avgusta na Titovem trgu

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

16.-22. SEPTEMBER 2022

#evropskitedenmobilnosti

Trajnostno povezani.

Pridružite se nam tudi letos!

Evropski teden mobilnosti (ETM) je mednarodni projekt, kjer številne občine po svetu za svoje prebivalce pripravljajo aktivnosti za ozaveščanje o pomenu trajnostne mobilnosti in spodbujamo k spremembi potovalnih navad, s čimer si prizadevamo k manjši onesnaženosti v naših mestih. V Sloveniji letos obeležujemo 21. obletnico aktivnega sodelovanja v ETM. Med bolj prizadevnimi slovenskimi občinami v projektu je tudi Občina Postojna, saj v njem sodelujemo že 19 let zapored. Uspešni smo bili tudi na letošnjem javnem razpisu Ministrstva za infrastrukturo, ki nam omogoča sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti letošnjega ETM, ki bo med 16. in 22. septembrom. Izvedli bomo številne aktivnosti za vse generacije, aktualen program dogajanja boste lahko spremljali na spletni strani Občine Postojna.

Izstopimo iz avta in stopimo skupaj.

1. V svoji občini predlagaj boljše pogoje za hojo, kolesarjenje in javni prevoz.

2. Za več zabave na poti se poveži in prevažaj skupaj s prijatelji, sosedi ali sodelavci.

3. Omej vožnje na le najnujnejše opravke: uporablaj digitalna orodja in spletno povezavo.

										AVTOR: MATEJ MISLEJ	KRAJŠA PREKINITEV DELA	PODLOGA ZA ROKAVE SUKNJEVE	MESTO V ITALIJI Z DIRKA- LIŠČEM	LAHEK ŠPORTNI ČOLN	ČEŠKA PRITR- DILNICA	TEDEN DNI BREZ POUKA V FEBRUARJU	NEKDANJA BOLGARSKA BIATLONKA DAFOVSKA	SEVERNO- ATLANTSKI VOJAŠKI PAKT
										DUH V VIDNI OBLIKI								
										UMETNOST- NI SLOG PRED GOTIKO								
										URAD EKONOMA RUDAR (POG.)								
															100			
															LEGENDA SLOVENSKE KOŠARKE			
														AMERIŠKI PREDSEDNIK EISENHOWER DEL KOLEŠAR- SKE DIRKE				OLJE IZ KITOVE MAŠČOBE
	23. GRŠKA ČRKA	GLAVNO MESTO NIZO- ZEMSKO	NEKOVINA ZA FOTO- CELICE (Se)		ŽIVAHNO DOGAJANJE, HRUP, TRUŠČ	INDIJSKO NARODNO ŽENSKO OBLAČILO				NEKD. AM. TENISAČICA (CHRIS)								
				TELOVADNA PRVINA		V REDU (ANGL.)	PRIVLAČ- NOST, MIK			VEK								
OZEK USNJEV TRAK				AMERIŠKI IGRALEC ESTEVEZ						LETEČI SESALEC SLOVENSKE ODVETNIK (FRANCI)								
KAŽIPOT										NEKD. ARG. NOGOMETNAŠ (DIEGO) ROJEVANJE PRI ŽIVALIH								
VERA MUSLI- MANOV						ZGORNJA OKONČINA ANGLEŠKA GLASBENA SKUPINA				PREBIVALEC APAČ								
	STOPNJA HITROSTI						ZNAK ZA TON			GOROVJE V EVROPI								
	GOVORICA MLADIH						KRAJ PRI PIVKI			TROPSKA KUKAVICA							STANJE NOTRANJE NAPETOSTI	JAPONSKI REŽISER KUROSAVA
TRAVA PRVE KOŠNJE					FR. PISATELJ FRANCE GL. MESTO ZAHODNE SAMOE					ANGLEŠKI PEVEC JOHN					VULKAN NA SILICIJI PRISTANIŠČE V IZRAELU			
KEMIJSKI SIMBOL ZA LAVRENCIJ			AMERIŠKA VESOLJSKA AGENCIJA MAKEDON- SKO KOLO					IZMEČEK IZ UST										
								NORDIJSKA BOŽANSTVA										
SLOVENSKE KOŠARKE MURIC				GUSAR						GRŠKA ČRKA					MESTO V ETIOPIJI			
				KRATICA ZA RAČUNALNI- ŠKO TOMO- GRAFIJO						MOLIBDEN					IZTOK MLAKAR			
ZALJUBLJE- NOST V SAMEGA SEBE												ČASTNIK						
BREZ- OBLIČNA MASA						GLADINA, VIŠINA, RAVEN				NAMEN, NAKLEP. NAČRT								

**V Kulturnem domu Postojna že mislijo na ljubitelje gledališča.
V septembru bodo spet povabili k vpisu gledališkega abonmaja.**

Kulturni dom Postojna podarja tri nagrade:

1. nagrada: **3** vstopnice za abonmajsko predstavo;
2. nagrada: **2** vstopnici za abonmajsko predstavo;
3. nagrada: **1** vstopnica za abonmajsko predstavo.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski preprih, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna ali na e-naslov postojnski.preprih@postojna.si **najkasneje do 8. avgusta**. Med pravičnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci junijske številke:

1. nagrado (nega psa do 25 kg – v vrednosti 40 €) prejme **TJAŠA BATISTA**, Veliko Ubeljsko 3 a, 6225 Hruševje;
2. nagrado (nega manjšega psa – v vrednosti 35 €) prejme **BOJANA DEKANJ**, Kot 11 a, 6230 Postojna;
3. nagrado (uvajanje mladička v nego, 3 obiski v vrednosti 15 €) prejme **SPELA ČUK**, Razdrto 1 E, 6225 Hruševje.

Nagrajenci naj se za termin predhodno dogovorijo (tel. št. : 041 211 022).

Iz fotoalbuma družine Turk iz Hrenovic

Ob glavni regionalni cesti Postojna–Razdrto ima med vsemi gostilnami najdaljšo neprekinjeno tradicijo Gostilna Bolk v Hrenovicah. Obratuje od leta 1916 in v vseh teh letih se je za mizami pred njenimi vhodnimi vrati, za točilnim pultom in na balinišču nagnetlo nešteto zanimivih zgodb. Nekaj spominov na mladostna leta sta bili pripravljene deliti z bralci sestra Vanda in Magda.

Svoj čas sta delovali dve gostilni, Spodnji in Zgornji Bolk. Izvor imena domačij Bolk ostaja neznanka. Obe družini Turk, nosilki dejavnosti, sta v ožjem sorodstvenem razmerju. Jakob Turk, stari oče sester Vande in Magde, se je rodil leta 1884. Izučil se je za kovača in svoj poklic dopolnil z odprtjem gostilne in kovačije na pomembni furmanski cesti. Obrnil je prvo stran v bogati zgodovini gostilne Spodnji Bolk. Jakob se je poročil z devet let mlajšo domačinko Antonijo Smrdelj, Burčnikovo iz Hrenovic. V zakonu so se jima rodili sinovi Alojz, Jakob in Stanko ter hči Antonija (Tonči).

Mama Antonija je imela štiri brate in dve sestra. Dva brata sta odšla iskat boljše življenje v severno Ameriko. Enkrat je odšla z ladjo Queen Mary na obisk k bratu Ivanu v zvezno državo Ohio, kjer je ostala dober mesec. Brat Ivan (vsi so ga klicali Johnny) se ni nikoli vrnil; trikrat se je poročil in vse tri žene so mu

umrle. Občasno so za božič dobili od njega kakšen paket, mogoče vsaka po en dolar v pismu, se spominjata Vanda in Magda. Tretji brat stare mame (Adolf) je živel v Montevideu v Urugvaju, en brat je umrl v Dachauu, sestra sta se poročili v domači okolici. Alojz, najstarejši sin Jakoba in Tončke (rojen 1914), se je poročil v Gorico z izbranko Vando, najmlajši Stanko je bil pilot. Fašisti so njega, starega 22 let, bratranca Franca in Joška ter sestrično Marijo Turk obesili na ulici Ghega v Trstu 23. aprila 1944. Joško Turk - Bolkov, star 18 let, je bil najmlajši partizanski učitelj na Primorskem in ima na ostankih stare Turkove domačije pri zgornjem Bolku postavljeno spominsko ploščo. Brat Jakob (drugorojenec Jakoba in Tončke, rojen leta 1917) je bil prvega aprila 1939 mobiliziran v italijansko vojsko in poslan v Afriko. Medtem je njegov oče, Jakob starejši, pri 56 letih nenadoma umrl zaradi tetanusa, ki ga je povzročila zastrupitev zaradi

Tončka, mama Antonija in sin Stanko 27. avgusta 1942.

vboda z žebljem v kovačiji. Po kapitulaciji Italije je bil kot ameriški vojni ujetnik v Tuniziji, ob koncu vojne se je priključil IV. prekomorski brigadi in se vrnil domov po šestih letih odsotnosti, maja 1945. Ko je šel v vojsko, je s seboj vzel harmoniko. Z njo so tudi v domači gostilni veliko preigrali; sodeloval je v vaškem ansamblu. Harmonika se je skupaj z njim srečno vrnila iz vojske. Poročil se je z Jožefo (Pepco) Kobal iz Erzolja na Vipavskem. Pomagala je pri opravih v gostilni in rodili sta se jima hčerki Vanda in Magda. Jakob pa je v vojski zbolel za tuberkulozo in bolehal vse do svoje prezgodnje smrti leta 1953 (star šele 36 let).

Tončka je skupaj s Pepco vodila gostilno naprej. Vanda in Magda se neradi spominjata let, preživetih v bučnem gostilniškem vzdušju. Njena spalnica je bila sosednja soba za osrednjim gostilniškim prostorom. Urnik obratovanja ni bil niti malo podoben današnjemu; petje, živa glasba, balinanje, živžav do jutranjih ur. Še posebno so bile živahne sobote in nedelje, ko je Tončka skuhala vampe ali golaž in nekateri gostje sploh niso odšli domov. Že kot osnovnošolki sta pomagali pri gostilniških opravih. Ostali pa so tudi lepi spomini – še posebno ju je osrečevalo prepevanje ljudskih pesmi domačinov in okoliških fantov pred točilnim pultom ob nedeljah zvečer. Antoniji Tončki Turk življenje ni prizanašalo, pokopala je tri sinove in moža. Po njeni smrti 1965 na Miklavžev dan se je Vandina in Magdina prisotnost za gostilniškim pultom še povečala. Po prihodu

iz šole, delu na njivi ali spravljanju sena se je dan nemalokrat končal v že zgodnejutranjem pomivanju in brisanju kozarcev. Svoj čas so zahtevali tudi dva prašička in krava ter čiščenje hleva. Vanda in Magda se teh garaških let in ukradenega otroštva neradi spominjata. V sedemdesetih letih je bila gostilna oddana v najem podjetju Nanos, in to je imelo v prostorih tudi trgovino. Ko se je Vandin sin Aleš vrnil iz vojske, je za nekaj let prevzel gostilno, pozneje pa jo je raje oddal v najem.

Rodbini Turk pa je življenje naklonilo razkošen nedvomen posluh za glasbo in petje ter bilo radodarno tudi v likovno umetniškem pogledu. Doma se je vedno prepevalo, oče Jakob je igral harmoniko, Vanda in Magda sta dvanajst let prepevali v kvartetu VEMM, izdali dve zgoščenki, za spremljevalne namene obvladala harmoniko in kitaro. Vandin sin Aleš Turk je znan glasbenik, prav tako vnuk Anže, bolj poznan kot Jay Bolk. Kitarist in odličen likovni ustvarjalec je bil tudi Magdin prazgodaj pokojni sin Miha. Magda se je desetletje poglobljeno ukvarjala s kaligrafijo. Talent zanjo je podedovala po pokojnem stricu Alojzu in šivalne spretnosti po očetu Jakobu (ta je bil moški krojač). Vanda in njena hčerka Lucija pa izkazujejo svojo spretnost v ročnih delih.

Harmonika Jakoba Turka - Bolkovega je po vseh teh letih mirovanja v kotu še vedno pripravljena na akcijo.

Besedilo: Marino Samsa; fotografiji: arhiv družine Turk.

Ansambel pred gostilno Bolk leta 1935: Jakob starejši stoji zadaj na sredi, Jakob mlajši sedi pred njim s harmoniko, desno od njega je Miro Cole, z violino Jakob Tominec.